

BOEM@

LIVE LITERATURE

decembrie 2011 (Anul III) Nr. 12 (34)

BOEMA

Revistă de Literatură și Artă Live Literature

Decembrie 2011 (Anul III) Nr. 12 (34) - 36 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

12 / 2011

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Antoaneta Dobreanu
Redactori: Saint-Simon Ajarescu, Dimitrie Lupu, A. G. Secară, Constantin Vizonie, Cristina Roșu, Cristina Dobreanu
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Neculai
Colaboratori:
Maria Timuc - *București*
Luca Cipolla - *Milano*
Melania Cuc - *Bistrița*
Tănase Carașca - *Tulcea*

DIN CUPRINS

Poezie: Mircea Marcel Petcu (p.20), Ion Tutunea-Hercinul - Elegii tulcene (p.26), Elia David (p.29), Andreea Codiță (p.31)

Proză: Maria Tirenescu - În parcul mare / O întâmplare fără importanță (p.7) / Difuzorul (p.17), Camelia Constantin - Copil pribeag (p.22), Ștefan Dincă - Povestea trandafirului roșu (p.33)

Cronică de carte: Adrian Botez - Metafizica poeziei lui Liviu Ion Stoiciu (p.3), Marin Năstase - Navigator prin suflete de scriitori sau "Dincolo de vitralii" de Gheorghe A. Stroia (p.12), Petre Rău - Îmbrățișat cu poezia (p.14), Gheorghe A. Stroia - Jurnal stelar 2011: "Misiune printre stele" (p.18), Melania Cuc - Gânduri despre "Întoarsele gânduri" (p.28) / Taina luminii care se alege din întuneric (p.30)

Eseu: Ștefan Lucian Mureșanu - Intimitatea ca manifestare perfectă a eului superrealist (p.15), Sărbătoarea de Ignat în satul românesc (p.23)

Interviu: Melania Cuc, Menuț Maximinian - Fragmente din volumul "Cartea cu coperti de sticlă", dialoguri Melania Cuc și Menuț Maximinian (p.8)

Note de lectură: Ionuț Caragea - Norocul ți-l faci cu mâna ta, poezia cu inima... (p.32)

Cărți: Redacția - Cărți sosite la redacție (p.35)

Grafică:

Coperta I: Victor Molev - *Dwarf*

Coperta a IV-a: Colecția InfoRapArt - *Ghețuri*

Interior: Elena-Liliana Fluture

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro,
aspra@inforapart.ro, petrerau@yahoo.com
Telefon: **0726 337376**, **0336 800313**
ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 47,
Bloc Cristal, Sc. 2, Et. 3, Ap. 4, Galați, 800010

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

www.boema.inforapart.ro

Adrian BOTEZ

Metafizica poeziei lui Liviu Ioan Stoiciu

...Poet profund, prozator dur, analitic și amar, dramaturg de idei și existențialist, eseist problematizant și introspectiv, memorialist exasperat de „piaza cea rea”, ziarist de mare curaj și sinceritate (tocmai de aceea, a devenit un ziarist cu mare forță de convingere!) - cronicar (al lumii și al sinelui) pe blogul său...

...Toate aceste înșiruiți și enunțuri sunt prea convenționale pentru a acoperi o personalitate care, poate, a voit, întreaga viața sa, să fie total neconvențională/rebelă, dar a eșuat în a fi **...teribil de profundă...** Și, când devii profund, lumea de azi te ocolește, ca pe un ciumat. LIS nu este nici ciumat, nici ocolit... - dar, nu știu cum se face, că nici nu i se acordă, în literatura română, decât premii... - **dar nu și NORMALITATEA LOCULUI SĂU! DE FRUNTE, EVIDENT!**

...**Doina Ruști** este singurul intelectual român remarcabil care l-a prins în manualele liceale, de la a IX-a la a XI-a (voind să-l facă, probabil, clasic...!) - dar la capitolul despre... **postmodernism**.

După opinia mea (care, poate, intră în contrast cu opinia multora!), LIS nu mai poate fi, în niciun caz, postmodernist - dacă a scris **Poemul animal (crepuscular)**. Și l-a scris, fără posibilitate de întoarcere - în 2000...!

...Postmoderniștii sunt niște impotenți spiritual. Prin însăși definirea dată lor de Eugen Simion și Nicolae Manolescu, ei, postmoderniștii neagă (și se și fălesc cu această!) potența demiurgică a Poetului. Cum stă, deci, LIS, la capitolul „demiurgie”? Pentru că motto-ul de la **Poemul animal** este din **Emil Cioran** - or, **Cioran** a fost teribilist, chiar exhibiționist... - **dar, în niciun caz, NU postmodernist! A NEGA** înseamnă, de cele mai multe ori, **A AFIRMA ALTFEL**, mai viguros, mai original, mai aproape de sursele FIINȚEI: „**Vrând să scăpăm de năpasta conștiinței, ne vom întoarce lângă ANIMALE, lângă plante și lucruri și la acea stupiditate primordială, din care nu ne-a mai rămas, din vina istoriei, nici măcar amintirea**”. Și, totuși, **Cioran**, ca și LIS, nu disperă defel, ci reinventază și **primordialitatea, și amintirea!**

...Majoritatea poezilor (să le zicem, normali!) din secolul XX - priveau/contemplau Creația Lui Dumnezeu - și ori o luau ca atare, ori o spurcau (la modul **avangardist, constructivist** etc.).

...LIS iese pe prispă, dimineața, printre ierburile-n rouă... - și, tot dând din buze, într-un ritual care începe cu **MUȚENIA... - CÂRTEȘTE**, înainte de **A ADORA!**

...Pentru LIS, Moartea face parte integrantă din Viață - tot așa cum **Cantonul 248 - Halta CFR Adjuda Vechi** face parte integrantă din sinele său: este modul său, **stoician**, de a inventa/reinvent **Viața/România**. **Cantonul 248** este modul lui LIS de a exista ca Om și Poet, precum parola „**monetară**” (cu chip de om pe ea!) dată lui Charon: acea parolă este izotopică semantic cu șarada **Sfinxului Oedipian**: „**SUNT OM!**”

...Ritualul zalmoxian face același lucru, după cum ne învață **Miorița**: **Esti/Exiști, în măsura în care conștientizezi Măreția Și Pretutindenarul Cosmic al Nefiin-tei**. Acel celebru și (de obicei) prost citat vers eminescian: „**Nu credeam să-nvăț a muri vreodată**” - înseamnă, de

fapt: „**Învățați, oameni, că existați infinit mai pretutindenar și teribil de convingător - murind, adică, ÎN MISTERUL DE DINCOLO DE SINCOPA EXISTENȚIALĂ ‘EU-TU!’**”

...Vulpoiul de Cioran avea dreptate!

...**Coșulețul plin cu biscuiți**, „**uitat în colțul rămas neacoperit al / oglinzii din camera în / care se află mortul întins pe masă, spălat, îmbrăcat pe / jumătate (...) când corbul își clocește ouăle nu / departe de camera în care se află mortul. Scăpat în mediul / lui biologic. În Alambic. Alfabetic. Distilând. / Altfel de cum era - plin de certitudini, un coșuleț...**” - cf. **Alfabet citind**, p. 334.

...Observați plasamentul „**coșulețului plin cu biscuiți**”: „**în colțul rămas neacoperit al / oglinzii din camera în / care se află mortul întins pe masă**”. Hrana mortului, asigurată de o intendență transcendentă, sau hrana pentru viața noastră, combustibil pentru a mai sta deasupra apelor Oglinzii, ca Poartă dintre Lumi? Greu de spus. Probabil, ambivalența, familiară tuturor simbolurilor.

...Corbul, Pasărea Focului Vieții (valabil, azi, doar la valahi și la druizii Irlandei!), „**își clocește ouăle nu / departe de camera în care se află mortul**”. Ouăle. Romburile-Ouă: Brâncuși și Coloana Infinitului succesivității Viață-Moarte - ca la o tombolă a Lui Dumnezeu: „**la, neamule, ce-ți place, că tot Patronul Cosmic decide ce-ți lasă... la tine acasă!**” Poate totul, poate nimic. Iată că Dumnezeu, și nu altcineva, a dat ideea jocului de noroc. Deci, nu e un păcat, ci un îndemn filosofic, peripatetic, luat și înfulecat-învățat, de Om - „din zbor” de Corb!

...Trebuie să înveți **Alfabetul Simbolicii Divine** - infiltrată, precum apa la inundații, până în cele mai umile colțuri ale lumii - pe care le transfigurează în Templele Lui. Marelui Anonim. Citești Lumea Lui Dumnezeu - doar dacă îți curg zece rânduri de sudori intelectuale. Dacă nu, rămâi Orb-în-Beznă (nu Sacrul Orb, Homerul!) - un biet analfabet... Oamenii sunt analfabeții ne-citind Lumea, ci îndopându-se cu ea. Poetul este alfabetizat prin răstignirea pe Sen-surile Verbului Re-întemeietor, pururi re-întemeietor.

...„**Mediul biologic**” al Păsării Focului care dă sens Morții și Mortului - este Camera Morții - adică Pregătirea Ritualică a Trecerii prin Oglinzi. Învățătura Poetică este nu doar o școală oarecare - ci (distilând și filtrând esențele Ființei de Duh!) - **alchimia. Știința regală**. Să înveți că nimic nu se arată ochiului așa cum este, ci te păcălește și te lingusește cu ceea ce **TU** vrei să fie... cu Neștiința Lucrului în sine, adică! „**Altfel de cum era - plin de certitudini, un coșuleț...**” - da, un „**coșuleț**” (plin de biscuiții Morții care hrănește Viața!) este **Uterul Cosmic**. Pentru a naște „**certitudini**”, în dreapta și-n stânga: în Viață și-n poala Surorii Gemene, ori luate „**de suflet**”, precum în **Povestea lui Harap-Alb: MOARTEA-CUNOAȘTERE**. Beznă Închisorii Vieții Netrăite Regal, adică Viața cu Coroana de Taine Cosmice a Morții.

...„**Baba intelectuală**” este Fața de Mister a Bibliotecii Lui Dumnezeu - **Creatorul CĂRȚII!** -

(continuare în pag. 4)

vezi poemul **Binecuvântare să primești**.

...În volumul **La plecare** (care m-a înfiorat prin titlu, de cum l-am primit de la Poet, ca dar regal!) - se face un inventar al Ființei Metafizice și al celei Fizice - tot continuând Poetul să bombănească, pe firava cărare dintre Viață și Moarte:

- Cartea întâi: **De unul singur – înfățișarea;**
- Cartea a doua: **Dedublarea – mărturii;**
- Cartea a treia: **Faptele.**

Domină o încordare, în carte: să nu-i scape ochiului **NIMIC** din ceea ce **NU** se vede, ci se intuiește, ca punte între lumi! Moartea este nu un leitmotiv – ci este cel mai bun antrenament pentru cunoaștere/CEA MAI ÎNALTĂ ȘTIINȚĂ - este cel mai bun pretext de a cunoaște dedesubturile miraculoase ale Vieții Totale! Viața Totală începe cu percepția Morții - dar se condamnă orice neglijență a Verbului și Faptei întru Slava Treierii Dincolo: - **Își cercează mâinile, vârfurile degetelor i se par subțiri: „stai liniștită, nu e decât un exercițiu de pregătire (...) neglijență, învăluită în ceață și nouri. Că e o adevărată / magie la mijloc. Atâta / știe, că «a fost scufundată»: dar / unde? În raport cu masa de pornire în rotație”...**

...Atâta bătaie de cap ne dau lucrurile învățate inutil, ca pseudo-științe trufașe, găunoase... - pentru a le înlocui cu **ADEVĂRATA ȘTIINȚĂ**, cea încă Intuită, încă posibil de învățat, prin **Școala Sublimă a Morții!**

- ...Îți înfrânezi simțul intern, ți-e milă: „**pe masă, busuioc și un vas cu / apă, / pentru sfînțit: în chioșcul verde, în derivă, plină de mister, tu, / surghiunită... // Surghiunită de propria / ta dorință, cu tulburări de metabolism, pe malul râului care / arată drumul spre botez...**” Busuiocul jertfei de binemiroasire/MIREASMĂ, vasul cu Oglinzi Tranzitorii – dar în **Chioșcul VERDE al Învierii**, tu, care toată viața n-ai auzit decât despre „**metabolism**”, ești „**surghiunit / -ă**” față de „**malul râului care / arată drumul spre botezul**” Mântuirii, al Treierii în Suprema (Con)Știință...

-La început este nectarul, iar la sfârșit este ca otrava: „**O lumânare aprinsă. Fără nici o / voluptate (...) mâine-poimâine va / scoate un firicel de fum**”. De observat că titlul poemului face parte, organic, din poem (de fapt, dublează în **transcendent**, ceea ce conținutul poemului dă mărturie că s-a pierdut în **contingent**!), ca o „**Scară a lui Iacob**”: se traduce, în limbaj alchimic, ceea ce, deocamdată, sufocați de inutilitățile „**învățului prost**” al lumii acesteia, noi omitem și nu știm a traduce: **NECTARUL** va fi fost băutura zeilor - dar omul trebuie să înceapă cu învățul „**OTRĂVIL**”/V.I.T.R.I.O.L., simbol și realitate a **SUPREMEI ȘTIINȚE**, cea care transcende „**lumânarea aprinsă**”, din obiect lipsit de prost învățatele senzații terestro-vitale - în **JERTFA DE LUMINĂ** - iar inițiatul/inițiabilul „**firicel de fum**” - este **DUMNEZEU LOCUIÎN ÎN LUMINA ASCUNSĂ**. „**Firicelul de fum**” - Cale și Orientare a Căii, transcensă în **SCARĂ-PUNTE MISTICĂ**, spre cele ale Veșnicei Lumini Revealate...

...Toate acestea, după o istorie de neînvățare a Lumii - devin tot mai greu de mărturisit. Numai Poetul mai este **Paznicul Semanticii Divine, Truditorul-Răscolitorul de Verbe, Înnebunit de Responsabilitatea Sacrală a Misiunii sale...** - veghează, de pururi spre pururi, la înțelegere, la Traducerea celor Infinit Sărăcite Rațional, împrăștiat - în **Adevăruri Impalpabile**, dar **Incandescent**-

Arzătoare, Fierbinți precum Duhul Sfințeniei Lumii Ascunse în Taina Morții ...Veghează, dinspre pururi spre pururi, la Porțile Supremei Științe, RESINTETIZATOARE ANDROGINICĂ A FIINȚEI: „Cum pot să vă spun, să înțelegeți? Cu mintea împrăștiată”...

...Da, **Masa este ridicată de la pământ** (într-o teribilă levitație angelică!), **de trei ori** (de trei ori se dă peste cap Făt Frumos, pentru a se elibera de Formă, pentru a scăpa de înțepenirea în formele înșelătoare! - Sfânta Treime este indicația Drumului spre imponderabilitatea Sinei Cosmice!), **când se cântă veșnica pomenire...**

...Trebuie să ne „**dezbrăcăm de putere**”, pentru a căpăta Puterea Cerului Albastru. Trebuie să „**topăim**”, dacă vrem să recapitulăm, cu folos, Zborul spre Noi Însine! Trebuie să ne situăm între cele **PATRU Vârtejuri ale Crucii Lumii**, dacă vrem să ne înălțăm din mormântul propriilor prejudecăți ale unei vieți prost trăite, împrăștiat, anapoda și inutil, **DESEMANTIZAT** trăită! **CÂNTĂREȚUL DE O CLIPĂ** este singurul care are drept la **TRONUL ORIGINARITĂȚII ORFICE!** Trebuie să trecem prin **Zăpezile lui Noiembrie (NOUĂ=de 3 ori 3 - IERAHIILE CELESTE!)**, pentru a ne înnoi în dubla Închipuire și Natură a Lui **IANUS-HRISTOS!** Trebuie să trecem prin **Păcle**, prin **Ploaie**, pentru a deveni **FLOARE-TIGRU**, numai bună de prins în pieptul lui Charon, **PAZNICUL MALURILOR-DOUĂ**, cel care, prin Nuntă, ne abandonează, obosit ca orice **Vâslas în Veșnicie - TRANSCENDERII!**

...Da, doar așa ajungem la Zalmoxis „**zeu muritor**” (n.mea: numai alfabetizații cu Moarte pot fi autentici Nemuritori!), **al rodniciei sufletului** (suflatului în Puntea de Duh a Fluierului...!)/**la om și al pământului, păcurar**” - ...ca solii mioritici, **PĂCURAR** însemnând, aici: **CĂLĂUZA CEA BUNĂ, SPRE CELE VEȘNICE/ESENȚIALE!**

...În vremea când făceam primii pași pe lumea cealaltă... - „**Țăranii / vorbesc între ei, să se ierte, mai încolo, pe islaz ... // (...)Aici, unde toată ordinea lucrurilor este / răsturnată. Unde / fiecare ar fi vrut să desfacă lucrurile / făcute. // Toba de acuzare, lumină a lor din interior, bate / în surdină**”.

Țăranii, ca și Poetul, sunt în Misiune. Nu le este totul clar, pentru că „**toată ordinea lucrurilor este / răsturnată**” - dar, de încercat să-și împlinească „misia” încearcă...încearcă să desfacă lucrurile bramburite de istorie, pentru a scăpa de acuzarea **TOBEI RITMULUI COSMICO-DUMNEZEIESC...** pentru a re-face structura intimă-**SACRĂ**, a lucrurilor și lumii, reintegrând-o în ritmul „**bătăii în surdină**” a **TOBEI Lui Dumnezeu...!!!** (cf. **Cartea a doua: Dedublarea - mărturii**).

Există **MANUALUL HRISTIC** al re-integrării în Ritmul Cosmico-Divin - ca **Un Poem Hesiodic, Străvechi...** atât de incredibil și... „**ne-modern de bun**”! -...o carte a **STRĂFUNDULUI DE PEȘTERĂ BETHLEHEMICĂ, ANISTORICĂ**, a Lumii:

(continuare în pag. 5)

- A sătura pe cei flămânzi;
- A da de băut celor însetați;
- A primi în casă pe cei străini;
- A îngriji pe cei bolnavi;
- A îngropa pe cei morți...(cf. Faptele).

...Câți mai cred, oare, în **ABECEDARUL LUMII HRISTICE**? Câți nu sunt orbi, în Valea Orbilor? Câți, deci, au înșelat vigilența Paznicilor Laicei și Sinucigașei Orbiri? Puțini. Doar **POEȚII AUTENTICI**, nicidecum **postmoderniștii**, care nu se pot ajuta nici pe ei înșiși (ei sunt morți, înainte de a ști că-s morți - dar n-au șansa de a trăi vreodată: „**Fiecăruia, după credința sa!**” - zice Hristos... Doar cei precum **LIVIU IOAN STOICIU** - omul de la **Cantonul 248** și Zeul-Orfeu de la **Porțile Lumii** - lumea unde orice **CANTON** nu e decât un **POPAS**, o minusculă **HALTĂ** (plină de o tenebroasă și cețoasă, pentru cei cu ochii bolnavi și neîncercați de Otrava Adevărului! - **TEHNICĂ SACRĂ!**), în Drumul spre Revelarea Zalmoxiano-Creștină, a Sinei Cosmice!

...E ușor de citit și de înțeles LIS? Tot atât de ușor... cât sunt și Tainele (gâfâite de novici...) ale Creației Duple a Cosmosului (...dedublare „obținută” de cuplul protopărinților Păcatului!): 1 - **Creația Înălțării Sublime** și 2 - **(De)Creația Căderii Penibile, în Istorie** - și, deci, **Parazitare de Dumnezeu...**!!!

...Adică, aducând LIS cu sine, precum Dante în **Divina Comedie**, toate cele trei (ori două... după „**modă**” și „**gust**”! - mai curând decât după ardentă **CREDINȚĂ!**, în această lume profană și profanată, clipă de clipă, de răsuflările noastre, cele puturoase de păcat) trepte ale suprasensibilului/transcendentului. Dar, acum, după aproape 7 veacuri de la Dante, Poetul cărându-le treptele astea, precum Sisif, într-o lume în care abia-abia Țăranii și Poeții mai sunt, cât de cât, alfabetizați, adică mai știu (infim, față de Măreția și complexitatea ei semantico-demiurgică, mereu sporindă!) - **CARTEA!!!**

Duminică dimineață eu căutam, de zor, în biblioteca mea, volumul ultim editat și proaspăt premiat (după câte știu), al lui LIS: **Pe prag (Vale-Deal)**, Cartea Românească, 2010. Știam că mi-l dăruise, cu autograf cu tot - dar nu-mi aminteam când și cum... - ...și tot nu-l aflam!

Apoi, în disperare de cauză (pentru că nu se face să vorbești despre cărțile cuiva, apărute cu 10 ani în urmă - și să nu zici, măcar două vorbe, despre cea de pe care încă s-a uscat bine cerneala tiparitei!), am apelat la bunul meu prieten Paul Spirescu. Generos cum îl știu de o viață, de-acum - mi-a împrumutat-o, în aceeași după-amiază!

Și, citind cartea, am înțeles de ce n-o găseam, între literele de raft ale bibliotecii mele: era cea mai profund creștină (**zalmoxian-creștină, mioritic-creștină!**) dintre toate cărțile scrise de LIS! Deci, diavolul, conștiincios, cum îl știm... - pusese coada peste ea!

...Încă din titlu (**Pe prag**), ne situăm între lumi, cu fața spre cer - iar parantezele (**Vale-Deal**) ocrotesc, de fapt, Spațiul Mioritic blagian! De ce **VALE-DEAL** și nu **DEAL-VALE**? Pentru că e firesc ca omul, întâi, să îndure suferințele tuturor iluziilor și înșelărilor și trădărilor, în Valea Lumii Simțurilor **CINCI**, spre a-și merita urcarea/suirea în Dealul Metafizic al Mântuirii...! **GETO-DACII NUMEAU HAR-DEAL - DEALUL (CODRUL) SFÂNT, GRĂDINA**

PARADISIACĂ!!!

...Lumea prezentă în Poezia lui LIS este o lume catastrofal desacralizată, dar nu irecuperabilă, nu fără Nădejdea Mistică: este o lume care face eforturi colosale să-și re-amintească de sacralitate, este un Mort care transpiră incredibil, de efortul de a-și aminti cum e să fii Viu!

...Întâi, deci: „**Bați la porțile celor cinci**” (p. 9): „**azi te simți bine, îți ești exterior, ești fericit, / parcă nu ești tu**”. Da, simțurile nu pot să-ți ofere harta sinelui tău de Duh - iar fericirea este una falsă, dez-identitară: „**parcă nu ești tu**”.

„**Plecă sau vii, Vale-Deal?**” A pleca și a fi viu, de fapt: cine pleacă din sine - moare, nu se mai înscrie în sinusoidală soteriologică!

„**Ai premoniția morții? / ești întrebat. Ești lăsat / să intri. În același timp, când tu / intri, pe aceeași poartă, CEL CE TE IUBEȘTE IESE**”. Moartea este Suprema și cea mai crâncenă iluzie. O accepți, **CEL CE NU TE IUBEȘTE** - te păcălește: se prefacă că-ți dă drumul, iarăși, între simțuri. NU: **CEL CE TE IUBEȘTE** nu-i acolo, ci... dincolo de ceea ce tu ai învățat întru comoditatea materiei: „**cel ce te iubește iese**” - pentru a-ți sugera să te lași călăuzit **dincolo de orice porți**.

...Altfel, rămânem sub semnul „**măștii**” și al „**oalei de pământ**”: „**plină cu apă, carbuni aprinși de lemn moale, lemn din care ai fi putut sculpta / o mască nouă, verde: carbuni sfârâind în apă, / sfârâmându-se...**” - O șopârlă, p.10. Acesta este **Semnul Iluziei**, din partea Marelui Iluzionist-Satana: „**ATOATESFĂRÂMAREA**”...**Conștiința îmbătrânirii** este izotopică semantic cu „**sfârâmarea**” - iar **Vinul** și **Troia** rămân doar mituri teoretice, dionnu și crezute - în anistoria divină, ca **ARHEI DE NEATINS**, doar de povestit, obosit, ieșit din timp, dar nu și izbăvit din măsurătorile și cântăririle celui ce în nimic nu crede, ci își păstrează morfo-reptilianismul/șopârlismul ludico-derizoriu, întru „**căderea în istorie**”, reptilianism ce-l singulariza în Paradis - ...nu izbăvit de **rărire-sărăcire-impurificare-scurfundare în borborosul materiei** - ci doar **SIMBOL**, nu și **REALITATE METAFIZICĂ**, lipsit de Tărie a împlinirii desăvârșite a hierogamiei: „**știi, Vale-Deal, zilnic / soseau aici corăbii încărcate cu vin / spre tabăra grecilor / din fața Troiei asediate** (n.mea: Ființa asediată de iluzii)...” „**Țărm al / vârstei a doua, rărit azi, plin de vin vechi, îngroșat / și murdar, simbol al unirii în duh: / în care scormonim, răzând, îmbătați un pic, vâram / mâna într-o gaură și tragem de coadă / șopârla anului / 2012, lungă de circa un metru**” - O șopârlă, p.10.

...Năvala istoriei nu distruge doar identitatea, ci și originile, șansele refacerii/re-împuternicirii identității - umilește, pur și simplu, Făptura se joacă, umilitor, cu chipul ei (însingurat de sincopa credinței) și cu dimensiunile ei: „**cine-și mai amintește de ce sunt eu pe aici? Mama și / tata au murit, alții nu știu, dacă-i întreb, / chiar dacă-mi sunt rude (...)** Ar trebui să-mi cer în / fiecare zi iertare fiindcă încurc lumea? Să cer / scuze fiindcă deranjez cu prezența / mea și atrag antipatii, enervez. (...)

(continuare în pag. 6)

Izolarea / mea a crescut până pe Dealul Mitropoliei, ba s-a contractat. S-a lăbărțat urât (...) E un chin inutil – E un chin, p.11.

...Ritmul Sacru-Celest al Tobei este înlocuit cu derizoriul cuvântului - „**taclale**”, iar casa e înlocuită cu gratii și cu starea de exil al ființei/ființării, redusă la „**DĂRE**” - ...în loc ca ritmul horei să fecundeze cosmosul, el... „**prinde muște**”, se complăce într-un „**déjà vu**”, ca o plăcă ce mimează ritmul cosmic al tobei: „**placa se învârtă, gălăie, / horcăie, dând impresia unor băți de tobă venite / dintr-un alt secol (...) o / lume de simple dăre**” – O lume de simple dăre, p.12.

...Totul devine „**lume pe dos**”, salon de spital al isteriei nonființării, frica sinelui de sine... sinele ca vizitator! Oamenii înjunghiați de Raza Revelației se transfigurează în derizoriul „**oficial**” al... „**fătaturii cățelei**”: „**iar vizitatorii au fost anunțați / oficial că a fătat cățeaua**” – p.13. Dar dacă „**fătaturii cățelei**” ar fi interpretat în registru zalmoxian: **Lupul Fenrir a înviat?! Deocamdată, nu e cazul...** – ...pentru că, sinele este înstrăinat/însingurat (**te porți ca străinul acela din mine**) – p.16; „**apăsătoare singurate**” - p.17), iar pe pereți, femeile sunt „**negre / nemângâiate**” - întru **văduvie** și **amnezie cosmico-antigenetică** (...până și Poetul constată demonismul singurătății, al iluziei și al inutilității scrisului, desemantizarea Ritualului Re-Inițiat și, deci, și a Cuvântului: „**Am lăsat scris că trebuie / să fiu căutat în altă parte, pus la încercare, în caz / că uit de mine - și? Nimănu-i nu-pasă**” - p.15). Până și Moartea este o incertitudine, care cere nu supliciul Golgotei, ci supliciul **Surzeniei față de Toba Ritmului Vital-Cosmic**: „**Are / degradări de ordin nervos. / Femeia neagră, nemângâiată, îi pudrează fața / palidă: începe supliciul / plumbului topit în urechi, să vadă dacă e mort. / Poate e viu**” – p.14

...Începe căutarea, sistematică, a sinelui – în afară nu e: „**Poate că lumina / dinafară nu ajunge să-mi arate adevărul!**” - atunci, înăuntru - unde, totuși, persistă ambiguitatea ființială și axiologică: „**Dar lumina / dinlăuntru? Peste tot – numai eu. Sau eu / nu sunt nicăieri, de fapt? Oricum, nu contez**”. Dar VALE-DEAL începe să se reveleze ca fiind Starea de Ființare - Înființătoare de Dincolo de aparențele și de datele materiale false, vizibile, ale Ființei - ...un fel de Ană a lui Manole, care clădește verticala, prin funcția ei cosmogenetică, de dincolo de ZID, de dincolo de PRIVIRE, din „**alte lungimi de undă din univers**” – p.17.

...VALE-DEAL devine, treptat, identitatea „**CAP din plămâni**”, adică din zona exorcizatoare de ne-viață - spre zona Călăuzirii-CAP, a Sfântului Duh de Viață al Fluierelor Mioritice, Căi de Suflă-Suflare spre Cerul/Sine: „**Își scoate capul Vale-Deal / din plămâni - este gata să scape de cel / viclean**” - p.18. Din infernul concentraționar mascat, al „**cuiburilor de dragoste la bloc**”, din „**cuiburile pline de duhori**” etc. – „**se dă în lacrimă**” erosului soteriologic, Eros AGAPÉ, al Re-găsirii Androginice, de la Cina cea de Taină: „**Dă în lacrimi: ce e cu tine? Își / învârtă inelul din fildeş pe degetul mijlociu**” (n.me: Axis Mundi!).

...Există, firește, riscul neînțelegerii celorlalți, față de Re-sacralizarea Eului - și, deci, Cel Care se Re-Găsește întru Androginica Îmbrățișare este numit, de către cei fără nume și fără soartă - „**NEBUN**” („**Nebunii întru**

Hristos” ai Bizanțului Medioevic!), iar fructele Nemuririi, de pe Crengile din Rai – bănuite de ...”**păduchio-geneză**”: „**bolnavi scăpați în stradă, în halat, cu / crengi înflorite în mâini / crengi rupte din grădina de piersici / a spitalului de nebuni (...) trecătorii / indignați, se smulg din îmbrățișare unul câte unul, / bolnavii le transmit păduchele // verde al piersicului // (...) un / bolnav sare din mașină, zbiară fără întrerupere, / fură o pușcă și / trimite la ceruri o salvă: anunțând sosirea lui / lisus pentru o clipă**” - **Ăștia-s nebuni, dragă** - p.23.

...Trebuie să-ți asumi riscul de a vedea, numai tu, **TURLA/PUNTEA IZBĂVIRII**, invocată tot prin incantația **VALE-DEAL**: „**turla aia care iradiază printre pomi, înverzită, pe / lună plină, îmi / provoacă noaptea coșmaruri erotice (...) dorința / mea de a face dragoste cu / tine – când n-am de unde să te iau**” - trimițând parcă la Miron și Frumoasa fără Corp... - cf. În nopțile cu lună plină, p.32.

...Mesajele, pentru Căutătorul Înverșunat al Cărării și Punții spre Re-Androgenizare - sunt tot mai „**subtile**”: „**îmi taie calea două verigi**”, „**sunt în 4 / februarie 2009**” (n.me: deci, sub **Crucea Re-Facerii / Făuririi**, în luptă cu **11**, cifra **SFIDĂRII-NEÎMPĂCĂRII**, dar sub ocrotirea celor **9** Trepte ale Ierarhiei Celeste!)... – și **Capul-Călăuză** trebuie să nuntească, hierogamic, cu **Plămânul Suflului-Sufllet**, pentru a se realiza ieșirea definitivă de sub istorie, întru contopirea, întru Mitul Veșnic, a temporalității - și intrarea în „**Starea de AMEȚIRE-DELIR SACRU!**” - ...trebuie ca Omul să re-între sub semnul **OUROBOROS**-ului, al **Șarpelui Care-și Înghite Coadă**, Dumnezeu-Alfa și Omega: „**sunt zile întregi când îmi caut, nemulțumit / și neîmpăcat, ba capul, ba plămânul (...) primesc / tot felul de mesaje subtile, / rar le por deosebi pe cele venite din viitor de cele / venite din trecut (...) Și se reia totul în mine, pe bandă rulantă**” (n. mea: imaginea Șarpelui Ouroboros, „în clar!”), **amețitor: îmi / taie calea două verigi**...” – p.34.

VALE-DEAL devine, deci, după ce **CAPUL-RAȚIUNE**, transformat în **GOLGOTĂ/MUNTELE CĂPĂȚĂNI** („**bătut în cap, l-a / descântat cu o rază de lumină materială**”) - cedează locul **Plămânului-Sufllet** - Începutul și Sfârșitul, ca „**ȘTREANG**” - Ciclu Creator Reluat la Infinit - ...și devine prezentimentul, pregustarea apropierei de Dumnezeu-Creatorul Capodoperei Misterioase/Nocturne a Zilei a ȘASEA, Dumnezeu Cel Care Creează după un „**Gând Ascuns**”: „**(...) că el, unul, sigur e făcut de Dumnezeu / din lut și pleavă și balebă, după un / gând ascuns**” – p.57.

...**BĂTRÂNII CULEGĂTORI DE FLORI DE TEI** sunt misticii învingători ai „**coliviei lumii**”: „**aruncând de sus, / din când în când, cățarați, / câte o privire plină de jind spre larg**” (p.83), precum **NEBUNUL MISTIC**, din poemul **Ăștia-s nebuni, dragă** - „**trimitea la ceruri o salvă: anunțând sosirea lui / lisus**” - **nu pentru o clipă, ci pentru**

(continuare în pag. 7)

Eternitatea Reidentificării cu Duhul UMANO-COSMIC!

...De ce este nevoie, neapărat și logic, și logic, de Chinul Iluziei, pentru a ajunge la Discretul Trumf al Învierii? Răspunsul nu-l dădea, ci-l sugera, întru Mistica Taină a Ortodoxiei, Preafericitul Bun Păstor, plecat la îngeri, Patriarhul **TEOCTIST** - adică, după cum explica și gnosticul Vasile Lovinescu - **întâi să cobori până la Capătul Cel mai de Jos al Axei Lumii, pentru ca, apoi, să ai dreptul de a năzui spre Capătul Cel mai de Sus al Axei Creației Dumnezeiești!**

...Într-o Vinere a Paștelui (acum mulți ani în urmă), o reporteriță (cam prețioasă, afectată, dar... superficială!) l-a întrebat pe Patriarhul nostru, Păstorul Cel Bun, TEOCTIST, cel dus la îngeri: "**Ce sentimente încercați în această Vinere Neagră, a Patimilor Lui Iisus Hristos? Cum ați întâmpinat Vinerea Neagră de azi?**" - și Preafericitul TEOCTIST i-a dat un răspuns care a lăsat-o cu gura căscată pe doamna reporteriță: "**Cu o mare bucurie!**" ...- **Dar cum, Preafericite?!** (a sărit în sus, cam scandalizată, reporterița, care se dădea și mare teoloagă ortodoxă...) **Doar, în această vinere, nu-i așa, Hristos s-a chinuit pe Cruce și a murit...!?!?**" - ...iar răspunsul Preafericitului Întelept a fost: "**Mă bucur, într-ascuns, pentru că eu PREGUST, DE PE-ACUM, ÎNVIEREA CEA MINUNATĂ A MÂNTUITORULUI HRISTOS!!!**"

...Vedeți? Asta este, cu adevărat, **Sfânta ORTODOXIE!** De asta Ortodoxia este atât de hulită și de urâtă (și îmbiată, cu atâta insistență, la "**ECUMENISM**", **ADICĂ LA ASCUNDEREA LUMINII EI, PRINTRE ÎNTUNERICURILE NEÎNȚELEGERII CELORLALȚI!**) de mulți neprieteni, pentru că ei sunt ne-înțelegători (ne-putincioși...) decât întru cele pipăite și văzute, iar ea, **ORTODOXIA**, înțelege nu doar întru cele "științifice" și vizibile, ci "**pre-vede**" și "**pre-gustă**" și **ÎN NEVĂZUT, ÎNTRU DUMNEZEIREA MINUNII!!!** ...De aceea și spun călugării noștri, de prin schiturile de munte - că Mântuirea nu e posibilă decât întru Ortodoxie, pentru că celelalte "**biserici**" sunt rătăcite, excesiv de mult, **între simțuri și "evidente"** (...că doar dracul e mare doctor și savant mare, în toate... "**științele**" cele... "**la vedere**"!)... - ...și, deci, uită tocmai... **ESENȚIALUL: VOIA, PUTEREA ȘI, DECI, MINUNEA DUMNEZEIASCĂ, DIN VECI CĂTRE VECI!!!** Cele care nu se văd cu ochii de carne, nu se pipăie cu mâinile (precum voia Toma să "**cerce**", cu degetele lui, rănilor Lui Hristos...!) - ...ci "**se prevăd/pregustă**", **adică se trăiesc cu Duhul** "intuitiv", prin Credință Tare, dimpreună/tainic împărtășite, cu Însuși Mântuitorul, Lumina Lumii!

...LIVIU IOAN STOICIU dovedește, pe lângă faptul că este un **MARE POET**, în general (despre care **TOATE** manualele elevilor și cursurile studenților ar trebui să scrie, transcriind poemele cel puțin ale ultimilor zece ani de povară și binecuvântare a scrisului stoician!) - și că este un autentic **POET RELIGIOS**. Sau, măcar, un **POET METAFIZIC DE FRUNTE, AL LITERATURII ROMÂNĂ-NEȘTI!!!** Poezia Religioasă este singura care va rămâne, peste veac, pentru că numai **RUGĂCIUNEA E SCARĂ SPRE CERUL MÂNTUIRII** - ...iar nu toate lemnele din ogrăzi!

Maria TIRENESCU**În parcul mare**

Duminică de august. Merg cu bunicii în parcul mare al orașului. E ziua în care, într-un chioșc, cânta fanfara militară.

Muzicanții sunt îmbrăcați altfel decât cei pe care îi știam eu din fotografiile din albumul tatălui meu. Și vorbesc ciudat. Nu înțeleg nimic. Cei mai mulți spectatori sunt îmbrăcați cu uniforme militare. Sunt blonzi, bronzăți frumos. Pe epoleții lor sclipesc stelele. (În fotografiile tatălui meu, toți au trese.) Sunt însoțiți de doamne proaspăt coafate, rujate, îmbrăcate cu rochii înflorate. Toți erau veseli și gălăgioși.

Bunica îmi spune că sunt soldați ruși. Cântă frumos. Aflu că orchestra interpretează „Valurile Amurului”, un vals celebru compus de Kiuss. Încep să mă legăn în ritmul muzicii. În fața chioșcului era un loc pavat cu dale de marmură, un loc special pentru dans. Câteva doamne, invitate de ofițeri, se îndreaptă spre „ringul de dans”. Mă uit la doamne și le imit.

Îmi plac rochiile doamnelor. Sunt lungi, până mai jos de genunchi, iar când se mișcă în cerc, cu viteză, rochiile par niște clopote. Bunica îmi spune că fustele sunt cloș și îmi promite că îmi va face și mie rochie cloș, dacă învăț să dansez vals. Nu e greu. Dansez cu bunica și gândul îmi fuge la o rochiță albastră cum e cerul după ploaie.

O întâmplare fără importanță

Într-o seară, bunica îmi spune că trebuie să cumpărăm griș. Ne îmbrăcăm și mergem la un mic magazin aflat lângă parc. Pe drum, bunica îmi explică: „Să faci cum îți spun! Cumperi o pungă de griș, saluți și pleci. Nu trebuie să știe nimeni că ești cu mine. Nu se vinde decât câte o pungă la fiecare cumpărător. Ai înțeles?” O asigur pe bunica mea că așa voi face.

Ajungem, intrăm, stăm la rând... Câțiva cumpărători, în special turiști... Mă bucur că nu trebuie să aștept prea mult. Prefer să merg, nu să stau în picioare.

Când ajung la teighea, dau 5 lei, iau punga, spun „Bună seara!” și ies aproape în fugă. Mă ascund lângă un jgheab într-un loc mai puțin luminat. Aștept cu emoție. Timpul trece foarte încet.

- Miorița, Miorița!

Recunosc vocea bunicii. Ies repede din ascunzătoare.

- Vino aici! Domnul Gingirică vrea să te cunoască. Ai uitat să iei restul și a trebuit să recunosc că ești nepoata mea. Bine că nu erau mulți cumpărători!

Eram puțin supărată. O dată trebuia să mă dau drept altcineva și nu mi-a reușit.

Fragmente din volumul Cartea cu coperti de sticlă

Dialoguri Melania Cuc și Menuț Maximinian

Menuț Maximinian - Psihologii afirmă că privitul în ochii interlocutorului, în timpul conversației, denotă sinceritate, interes, mulțumire de sine și un caracter puternic. Mereu ai avut darul dialogului, tocmai de aceea te-am provocat la confesiune. Este conversația o artă?

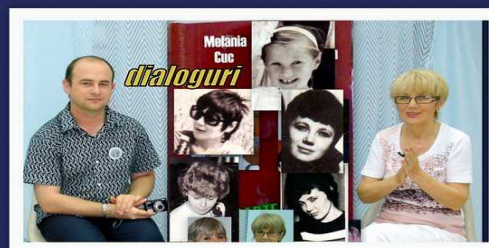
Melania Cuc - Nu sunt ceea ce se numește un mare orator, când vorbesc, o fac pentru că trebuie, dar dialogul cu o persoană, pe care o intuiesc a fi pe aceeași undă cu mine, este mereu o bucurie. Rar mai găsești oameni dipsuși să te și asculte în timp ce vorbești. Dacă privești în jur, vei vedea că toată lumea vorbește fără punct și fără virgulă.

Vorbim nu conversăm. Arta conversației s-a pierdut în ultimele decenii, și nu doar în România. Frazele noastre sunt ca tăiate din bardă, abrupte sau la capătul celălalt al sentimentelor, frazele ne sunt alunecoase ca un gușter rece care îți intră în sân. Fiecare vrem să-l convingem pe celălalt de adevărul nostru, personal. Nu ne prea pasă de părerea interlocutorului și ne suprapunem în remarci dintre cele mai nepotrivite, ba, chiar și caraghioase, uneori. Mă simt ca un obiect, atunci când stau la o cafea cu cineva, și acel cineva e cu gândul la ale lui, în timp ce mi-a pus o întrebare și la care eu mă străduiesc să îi dau un răspuns. Realizez că totul este formal, o cutumă socială, și că începe să nu ne mai pese de cei din jur. Dar, oare, de noi înșine ne pasă îndeajuns, pentru a dialoga și launtric? Nu prea. Clipa cea repede ne toacă, asemeni unui malaxor, nu mai citim din marile cărți ale omenirii, nu ne mai punem întrebări esențiale.

Îmi amintesc că în prima mea tinerețe, am locuit, un timp, la rudele mele de la Brașov, unchiul era avocat, mătușa ingineră. Locuiau într-o vilă superbă sub Tâmpa, o casă cu multe odăi, dintre care, în parte, erau închiriate, de către regimul comunist, unor persoane străine. Printre chiriași era și un domn care lucra șofer pe mașinacisternă de la Petrol. În unele seri, suna și își cerea permisiunea să vină în vizită la noi. Întotdeauna aducea amandine, prăjituri de la cofetăria din centrul orașului, unde soția lui, o evreică mult mai în vârstă decât el, era vânzătoare.

Se așeza cu unchiul la masă. Mătușa îi servea cu vișină din sticlă de cristal veritabil, iar păhărelele acelea păreau a fi umplute cu rubine, străluceau în lumina becului electric. În timp ce în bucătărie, noi râșneam boabele de cafea cu râșnița manuală, un fel de cilindru de alamă cu o mulțime de ornamente arăbești pansonate pe suprafața patinată de vechime și de folosință, apoi fierbeam cafeluța turcească, cei doi bărbați, de vârste și cu școli diferite, făceau conversație. Acolo existau legi nescrise, pentru clipele acelea, exista un soi de comuniune între spiritele umane. Vorbeau despre un spectacol de operă care tocmai avusese premiera în oraș, despre pictură și cărți celebre. Când unul dintre ei își expunea ideea, celălalt îl privea în ochi cu un soi de admirație. Erau într-o complementaritate naturală, trăiau

CARTEA CU COPERTI DE STICLĂ

**Melania Cuc
&
Menuț Maximinian**

2011 Editura SEMANATORUL - ONLINE

evenimentul dialogului cu eleganță burgheză. Pe atunci, cafeaua naturală era rarisimă, și mătușa mea număra boabele de cafea proaspăt prăjită, în palmă, apoi le îndesa în râșniță și toată casa aceea frumoasă mirosea a bunăstare, a fericire domestică, deși știam cu toții că dincolo de pereții tapetați cu mătase veche, era orașul muncitoresc, erau cozile la pâine neagră.

Niciodată nu i-am auzit să bârfească sau să înjure așa, de dragul înjurăturii. Nici ranchiună nu exista, și așa, unchiul, proprietar cu chiriași aduși cu sila în propria-i casă, îi accepta pe străini, dacă nu cu generozitate, măcar cu bună- cuviință, cu politețe și acel gest de omenie, care se învață doar în cei șapte ani de acasă.

Făcând un arc peste timp, astăzi, în vila de sub Tâmpa locuiește verișorul meu, medic, cu soția sa, profesoară de Limba română. Ajunși și ei la vârsta la care erau, la vremea poveștii mele, unchiul și cu mătușa. Verii mei nu mai fac conversație cu vecinii. Sunt și ei doar niște oameni ai zilelor noastre, dedați la mesajul ciuntit de pe internet, la pelteaua zaharisită a telenovelelor, asta în cazul în care nu se plâng de bătrânețe și plictiseală.

Sunt și ei un eșantion din societatea de azi, ca noi toți. Mi-e dor de vremea în care, până și la o cafea oarecare, discutați lucruri serioase, te priveai în ochi cu prietenii, erai sigur pe cuvântul care îți ieșea din gură.

Ceva s-a răsturnat în vreme. Personal, mi-e tot mai greu să privesc un om în ochi, și să-l văd cum îmi evită privirea. Cum lasă capul în pământ, sau privește peste capul meu, aiurea. Atunci simt că retina mă frige și lăcremez fizic. De ce? Motivele sunt multiple și nu pot intra în răspunsul dat la o singură întrebare.

(continuare în pag. 9)

MM - Ce reprezintă neamul pentru Melania Cuc, sângele care curge prin vene, dar și marele neam, națiunea căreia îi aparținem, prin legătura cu aceste meleaguri?

MC - Ca și patria, care este Patria cea Mare și patria mică, adică locul natal, așa este și Neamul. Neamul ca Națiune și neamul de sânge, de familie. Cele două stau într-o balanță perfectă. Nu poți face parte dintr-un neam, dacă nu simți că-i aparții și celuilalt. Există aici o fidelitate infailibilă.

Să pornesc de la neamul cel mic, familia de carne și sânge, dar unde, prin ADN mă simt beneficiarul unui tezaur spiritual clar. Dinspre bunicul de mamă am rădăcini care urcă până hăt spre nordul scandinav. Aici nu am acte care să certifice zicerea mea, doar legenda de familie, numele tipic pentru locuitorii din nordul Europei, Herseni. Nu se știe clar cum au coborât, în timpul Imperei Austro-Ungar, în Carpați, soldați, oieri, negustori sau oameni de pripas. Cert este că stră-străbunicii mei, blonzi și cu ochi albaștri s-au stabilit la Bilbor, în umbra Călimanilor. Acolo și-au înmulțit turmele de oi, și-au înfipt rădăcinile în creme-neam muntelui, s-au statornicit. Se spune că făceau transhumanță, fugind din fața celor care umblau să îi ia cu arcanul în cătane. Așa au ajuns, mai întâi la Ocnița, apoi la Archiud. Sunt povești adevărate și pe care bunicul Simion mi le spunea în copilărie. Aveam zece ani și locuiam cu el în casă, la celălalt frate al mamei, care era profesor de Științe naturale la școala din Archiud. Unchiul acesta se însurase cu o moșoaică, gata oricând să ia foc, ca spirtul. Preda Limba rusă și era deputat. Bunicului nu-i păsa de intelectualii din casa lui, el avea o lume specială, care mă fascina.

Îmi plăcea să dorm în patul acela costeliv, cu strijac din paie, acoperită cu o bundă uriașă care putea ca naiaba a seu de oaie. Bunicul Simion avea harul comunicării, ca puțini alți oameni pe care i-am cunoscut în viața asta. Era mândru de originea sa. De ceea tot ce realizase era cu mintea și cu palmele. Era primul țăran sadea din sat, care își făcuse feciorii domni mari, cu carte! Îi purtase la facultate. Avea și o imaginație extraordinară; cred că de la el am moștenit acel strop de libertate interioră. Deci pe linia asta nu mă pot lăuda că mă trag nici din daci, nici din romani și totuși, bunicul meu iubea țărâna asta și a stropit-o cu sânge și cu sudoare până la 88 de ani. Avea o înverșunare fără de leac, împotriva „cozilor de topor” cum le zicea el trădătorilor de neam și țară, adică vecinilor de ogradă, români maghiarizați pe vremea cedării Ardealului de Nord, și care, pentru un pumn de zahăr de la Budapesta, se schimbaseră din Ioan în... Ianoș. Și aici, iaca, facem fuziunea cu NEAMUL cel mare.

Cred că dacă tu și ai tăi ați băut apă dintr-o fântână, mai bine de o generație, meritați să fiți stăpânii de drept ai fântânii. Așa e și cu țara, dacă ești aici de sute de ani, te-ai naturalizat, ai devenit de- al locului și poți iubi, până la sacrificiu, locul care ți-e casă și masă, biserică, chiar!

Eu nu cred în retorica naționalistă. Nu mă bat cu pumnul în piept că sunt aici de două mii de ani, deși în afară de această încrengătură genealogică, restul strămoșilor mei, prin bunica dinspre mamă, care era din Domnești, și filiera mea paternă, sunt româncă cu documente de stare civilă în ordine, atât cât se găsesc ele în arhivele scrise și nescrise. Peste tot și toate, ne unește un legământ ancestral.

MM – Crezi într-o revoluție care să reunească neuronii românilor de pretutindeni, și astfel să renască conștiința colectivă de neam?

MC - Neuronii?! Vorbești ca despre o operație pe creierul planetar, pentru că nu doar românii sunt cei care trăiesc astăzi între fruntariile carpato-danubiano-pontice. Ei fac țesătura națională mai interesantă, mai diversificată, prin participarea diasporei românești la evenimentele Țării.

Revoluția modernă nu mai va fi să fie cu vărsare de sânge și briganzi fluturând steagul victoriei, cocoțați pe taburi. Revoluția, sper din totată inima, să fie în conștiința noastră. Noi, românii, nu suntem nici mai buni, nici mai răi decât alte popoare, deși avem, evident, unele tare, care ne diferențiază. Dar fiecare neam, în parte, are defecte și calități indiscutabile, totul este ca balanța dintre cele două să nu încline înspre talerul cu lucruri negative.

Există o confreerie românească, care susține progresul, promovează mândria națională, până la reînvierea mitului dacic. Dacia Felix! Sintagma este sublimă, și ar putea magnetiza masele, care astăzi sunt din ce în ce mai indolente, interesate de trup, nu de spirit. Despre acești intelectuali, care nu sunt luați în seamă de autorități, de istorici, vorbesc azi. Mă încred în mitul renașterii mândriei naționale fără să ne batem cu pumnul în piept că suntem urmași de romani. Suntem daci în fibra ființei. Dacia lui Burebista avea dimensiuni geografice și spirituale despre care vorbește Herodot în înscrisurile sale, despre noi vorbesc vechile cazanii protoromâne.

Așadar, revoluția ține de educație și conștiință de neam. O revoluție clasică, cum am avut în 1989 nu mi-aș mai dori să trăiesc vreodată. Am fost în direct, nu la televizor, ci pe străzile Bucureștiului, în seara de 21 Decembrie. Cerul era roșu, fără să fi pus cineva reflectoare, fără ca un regizor cu simțul dezastrului exacerbat să fi gândit un spectacol de sunet și lumină. Bucureștiul ardea ca într-o combustie interioară și jarul acela lumina cerul. Clopotele bisericilor din jurul Parcului Icoanei băteau a restriște. Ceaușescu era încă la putere. Soldații nu fraternizaseră, încă, cu tinerii de la baricadă, și clopotele sunau... Nu am găsit în niciun document despre istoria Revoluției din 1989, un rând în care cineva să-și asume responsabilitatea pentru acel act de curaj clar. Uite că eroii sunt anonimi, trăiesc printre noi, în țară, și alții, plecați peste granițe, imigranți care nu și-au putut lua țărâna patriei pe tălpile de la adidași.

Eu cred că, în profunzime, suntem mult mai uniți decât se vede la suprafață. Lucrurile majore ne apropie, nimicnicia ne desparte, că așa este în viață.

MM - Atâta timp cât se limitează strict la persoana ta, egoismul poate fi benefic, un excelent antidot și o modalitate de conservare față de mediul social?

MC - Egoismul, oricum l-ai lua, nu poate fi benefic. Da, există un „scut”, o platoșă de

(continuare în pag. 10)

autoapărare de care omul modern se folosește azi, cu tot mai multă abilitate. Nu cred că dacă te arăți a fi *macho*, un dur implacabil, ai șanse de a scăpa de capcanele pe care îți le pune viața, prin mediul social, cum îl denumești tu în propoziție.

Ajunsesem în Canada, în luna martie. De la Montreal, traversând Quebecul, spre Fredericton, de-a lungul fluviului St. Laurent, se vedeau păduri întregi de mesteceni seculari, care acum păreau a fi trași printr-o meliță. Sfâșiați pur și simplu. Era un peisaj apocaliptic. Am aflat că în iarna care abia trecuse, temperaturile oscilaseră de la minus la plus și înapoi, de mai multe ori. Crengile arborilor, îngreunate de apă prinseseră pojghiță ca de sticlă, deveniseră casante. Atunci a venit vijelia, o furtună de zăpadă, sub care un mestecăn se îndoia, își lasă crengile și mlădițele în mișcarea generală, nu opune rezistență. De data aceea, crengile erau rigide, cum spuneam, casante, și sub șfircuirea vântului nordic au fost ferfenițate. Așa este și omul, ar trebui să fie o trestie gânditoare, adaptabil la tot ce îl înconjoară. Va trebui să fie așa, altminteri dispăre ca specie.

Revenind la noțiunea de egoism, ține de sistemul nostru de apărare. Suntem egoiști atunci când simțim că nu avem cu ce înlocui un gol care s-ar deschide în mintea, inima și punga noastră... Oamenii mărunți ca dimensiune spirituală sunt egoiști. Oamenii mari sunt de o generozitate care, ca îns obişnuit, te intrigă, te enervează. Opusul egoismului, gerozitatea folosită fără măsură poate fi și prostie. Măsura tuturor lucrurilor este cea mai bună pentru a ne menține în formă.

MM - De ce ne naștem pe acest pământ? Oare există pentru fiecare un scop anume stabilit de Dumnezeu?

MC - Nu ne naștem. Renaștem! Eu cred într-o continuitate, dacă nu prin încarnarea promovată de sectele hinduiste, prin perpetuarea spiritului, a energiei care se conectează la « generatorul suprem al Universului », o lentilă imensă care ne focalizează. Dacă vrei, poți să îi spui Dumnezeu, Alah... Zalmoxe, Zeul Panteră etc. De ce se nasc munții? Poate pentru a ne oferi, prin nașterea lor, cel mai fascinant spectacol pirocastic, era să zic pirotehnice, erupția vulcanilor, restaurarea faliilor, - râurile își schimbă matca, oceanele se zbat în vârtoarea unde se bate dimia cioarecilor... Suntem o verigă din lanțul trofic și o monadă din universalitatea vieții veșnice. Continuitatea este certitudine indiferent de ce spun falșii profeți ai zilei. Doar că nimic nu este bătut în cuie, totul este mișcare, așa ca volutele ADN-ului, spirale. Fiecare are un rost pe pământ. Unii dintre noi îl dibuim, încă de la început. Alții murim fără să fi aflat de ce am fost trimiși să tragem la plug, să iubim, să jelim... să facem degeaba umbră pământului. Din fericire pentru noi, venim din pânțelele mumelor noastre, gata amnezici. Nu știm nimic despre Început. Apoi, când murim, suntem muți, nu putem mărturisi despre locul în care plecăm.

Va fi doar un cerc? Mi-ar plăcea să fie așa, un cerc de cretă caucazian, un cerc în care să ne simțim protejați.

MM - Evoluție, echilibru, menire, dualitate, întâmplare, dorință, continuitate, în ce crede Melania Cuc?

MC - Mă arunci dintr-un colț în altul de "ring"!!!

Pentru fiecare cuvânt notat de tine, în parte, am putea găsi motive să scriem o carte. Să le luăm pe rând...

Evoluție. Personal cred în evoluție, nu doar prin dobândirea cunoștințelor scolastice, a regulilor de comportament în societate. Evoluăm, sau involuăm, în timp, pe etape, în funcție de foarte mulți factori din afara noastră, dar mai ales de starea de sănătate. Dacă te doare o măsă, de exemplu, nu poți fi fericit, să te gândești la evoluția spiritului. Mie, așa mi se întâmplă. Nu suport durerea fizică, nu știu cum să o înduplec să plece. Evoluiez doar atunci când în jurul meu, și în lumea mea lăuntrică este pace. Nu sunt tipul belicos. Ca specie, de la Darwin citire, evoluăm, evoluăm..., dar tot animal rămânem în cazul în care nu punem un strop de dumnezeire în trupul ăsta de tină.

Se spune că în viitorii doi ani vom evolua galopant. Cauza: Centura fonică spre care tindem. Deci revenim la alb și negru. La întuneric și la lumină. Centura fonică despre care vorbim, ca despre minunea de la Maglavid, este lumină. Suntem creaturi de lumină, chiar dacă o vreme ne-am scutit de intemperii în fundul grotelor. Eu cred mai mult în evoluție personală, nu cred în saltul de grup, nici în deșteptarea la grămadă. Fiecare om este un univers, și așa, univers lângă univers, formăm întregul.

Echilibru. Aici stă minunea, adevărul. Totul cu măsură! Ce e prea mult strică, ce e prea puțin te ucide cu încetinitorul. Mediana, calea de mijloc, este esențială în gestionarea vieții la scară planetară, dar, repet, pornind de la individ ca etnitate de sine stătătoare.

Menirea. Am mai vorbit despre rostul cu care am fost trimiși pe pământ! Avem, sigur, o menire, dar trebuie să ne-o descoperim. Nu toți avem bătlăii de dat pe gologota pământeană. Unii dintre noi trecem ca un cuțit prin ceapă, prin viață. Alții, ne războim cu titanii, dar și cu morile de vânt. Și totuși, aveam un destin, o menire. Ce facem cu ele? O întrebare care ar trebui să ne preocupe mai mult, pe părinții de copii, pe dascălii de elevi, pe preoții de enoriași... Sunt mulți dintre noi care se pierd în hățșul vieții. Nu au compasul și busola care să le arate încotro să îndrepte catargul caravelei personale pe timp de furtună. Multe astfel de nave umane eșuează lamentabil. Menirea lor? Nu știu. S-o caute filosofii!

Dualitate. Ca și Ianus, avem două fețe, cu una ne afișăm în lume, și chiar dinaintea E-ului. Cu cealaltă trăim în obscuritatea cea mai intimă. Este periculos când cele două componente duc la scindarea personalității integre, fac dublă personalitate. În ceea ce mă privește, m-am folosit de dualitate de multe ori, mai ales atunci când a trebuit să fac un compromis nevinovat, pentru a păstra echilibrul unei situații delicate. Cred că în toate culturile lumii, dualitatea este așa, ca hârtia de turnesol, care evidențiază un fenomen, și fără dualitate nu putem exista.

(continuare în pag. 11)

Întâmplare. Nimic nu este întâmplător. Totul are un rost, o cauză bine definită, deși de multe ori nu conștientizăm. Credem că datorită unei anume ÎNTÂMPLĂRI am ajuns într-un punct x sau y. Eu cred că gândul nostru (softul) în creier (harddiskul) ca un computer extrem de sofisticat, procesează datele pe care i le furnizăm prin cele cinci simțuri știute și prin celelate „n” simțuri pe care, ca specie, le-am avut, dar le-am pierdut în timp, prin nefolosință. Întâmplările ni le programăm instinctiv. Eu cred în aceste interconexiuni umane și în creierul Omului, care are mult mai multe valențe decât le putem bănuși.

Dorință. Trebuie să-ți dorești ceva pentru ca acel ceva să prindă contur, să se transforme în materie, în fenomen... Instinctiv, a fost o vreme în care mă feream să îmi pun dorințe, fie și numai în gând. Îmi era frică de îndrăzneala mea de-a cere, de-a implora un lucru, un statut social etc. Ba mai mult, când îmi doream cu ardoare să se întâmple ceva, în ceea ce credeam eu, că ar fi fost în favoarea mea, mergeam până acolo încât negam Dorința. Cred că astfel am pierdut enorm. Acum simt că pentru a da dimensiuni unei dorințe, dacă aceasta nu este absurdă, trebuie să o definești mai întâi, să îi dai formă imaginară și să perseverezi în menținerea ei, ca idee, în creier. Apoi, intervine voința!, tenacitatea și transpirația muncii. Mulți oameni se nasc cu talent, dar puțini reușesc să devină scriitori. Se pierd pe drum, eșuează între două puncte, deși dorința ar fi avut să își vadă numele pe o copertă de carte.

Continuitatea. Ea este lanțul care ne leagă între generații, dar și în activitatea pe care o desfășurăm zilnic. În scris, fără o continuitate a ideilor, a lucrului pe hârtie, fără disciplină, nu iese nimic. Uneori, ca și în viață, și în scris, intervin spații albe, timpi morți, zile în care, eu, spre exemplu, dacă nu scriu, susțin că nu am făcut nimic, deși în ziua respectivă am gătit, am spălat rufe, am bârfit cu pretenii... Continuitatea ține și de seriozitatea unui individ. A persista în a continua într-un lucru nepotrivit ție, este o prostie. Trebuie să știi când să-i pui punct, chiar și unui roman, să scrii „Sfârșit”, apoi s-o iei în alt sens, pe alt drum.

MM - Din punct de vedere universal, se pare că totul este calculat. În momentul în care se regăsesc, la un loc, toți factorii necesari întreținerii vieții, aceasta apare de la sine. Cum ia naștere, însă, conștiința? Poate materia să capete conștiință, să realizeze, la un moment dat că există? Poate o piatră să aibă propria percepție despre sine?

MC - Big Bangul! Marele Haos și clipa Creației. Cine știe mai bine decât savanții? Poate inițiații, iluminatii care se conectează la „biblioteca Akașă”, la acel depozit plin cu toată informația lumii de cât este ea Lume și Pământul Pământ.

Eu nu sunt, întru totul, adepta Creaționismului creștin, dar nici al Evoluționismului lui Darwin. Cred că ambele ipoteze sunt valabile până într-un punct, apoi fuzionează, își au locul lor în ceea ce suntem astăzi, speciile de plante și animale, și nu numai. Există o Conștiință Supremă, să o numim Dumnezeu, dar nimic nu rămâne în stadiul dobândit prin Creație. Totul se transformă, se modifică în spațiu și timp. În această situație până și condițiile de mediu, cele sociale influențează evident caracterul, biologicul și destinul unui individ. Viața nu a apărut de la sine în galaxii, trebuie să fi existat o Sămânță, fie ea și infimă, din care să răsară tot ce mișcă și

respiră astăzi. Nici cu legenda superbă cu Adam cel croit din pământ și cu duhul dumnezeiesc suflat în nări, nu pot fi de acord sută la sută. Sunt interesată de fiecare ipoteză care circulă azi pe canalele de comunicare, științifice sau pseudoștiințifice. Nu elimin nici intervenția unei alte civilizații galactice asupra destinului umanității. E frumos că avem de unde alege, ce ne place, ce ni se potrivește sufletului, fără teamă de Inchiziție. Nu mai este o noutate că materia deține memorie. Există materiale compozite, pe care, oricât le-ai stâlci în foc și băta de baros, se vor întoarce la forma lor inițială. Miracol? Defel! Pietrele, roca mustesc de amintiri, doar că noi am uitat să citim mesajele lor.

Am o fotografie pe care o ador, am făcut-o acum vreo trei ani, între dealurile de la Archiud. În zona aceea colinară nu găsești pe drum o piatră să dai după un câine, cum spun localnicii. Acolo s-a rostogolit din dealul din lut moale, bolovanul de care vorbesc. Un megalit din gresii, pentru biografia căruia, un geolog cu vocație ar da ani din viața sa. Sigur, acest pietroi are memorie! Vrea să vorbească. Eu nu l-am perceput ca pe un mesager din ere atemporale, și nu din vina lui. Eu sunt vinovată că sunt leneșă, delăsătoare și că de-a lungul întregului lanț de continuitate prin generații, am abandonat simțurile acelea care mă legau indistructiv de mama-natură.

MM - Din punct de vedere religios, nașterea survine în virtutea voinței dumnezeiești. Atâta timp cât vor exista suflete în Camera Sufletelor, omul se va naște pe Pământ. Și când sufletele din această cameră se vor epuiza, ce se va mai întâmpla?

MC - Ce idei ai! Sufletul e duh, spirit, fărâma de divinitate din noi, din fiecare om, dar și din plantă și animal nevorbitor. Există amprenta asta nevăzută, dar pe care o simțim la tot pasul, și ea își are oglindirea în plan material, asta pentru ca noi să o putem recunoaște, atinge, mirosi, pipăi...

Suflete ambulante, în carcase de oase și carne, mașinării care funcționează cu energia rezultată din arderea „combustibilului” sânge... Putem divaga cât dorim pe acest subiect, și nu vom ajunge la o concluzie clară. Au încercat și alții, mult mai motivați și mai implicați în mișcarea științifico-spirituală, decât suntem noi, și nu au reușit mare lucru. Din când în când apar titluri de primă pagină în ziar, se anunță decoperiri epocale, apoi... vezi că totul a fost imagine bine regizată, marketing vulgar, pentru a atrage fonduri financiare pentru o cauză sau alta, fără mare relevanță pentru omenire, în general. Ce este azi alb, mâine e negru- sadea. Noi suntem acel gri-cenușiu, ceața misterioasă dintre cele două nuanțe de fond. După religiile vechi, budiste, spre exemplu, reîncarnarea continuă, va continua încă mult și bine. Pământul este doar o școală în care ne desăvârșim pe contingente.

Pe când eram mică, în satul natal, îmi era frică teribilă de moarte ca necunoscută! Vedeam animalele și oamenii cum îmbătrânesc, sunt bolnavi și mor... Simțeam moartea ca pe o sabie a lui

(continuare în pag. 22)

Marin NĂSTASE

Navigator prin suflete de scriitori sau „Dincolo de vitralii” de Gheorghe A. Stroia

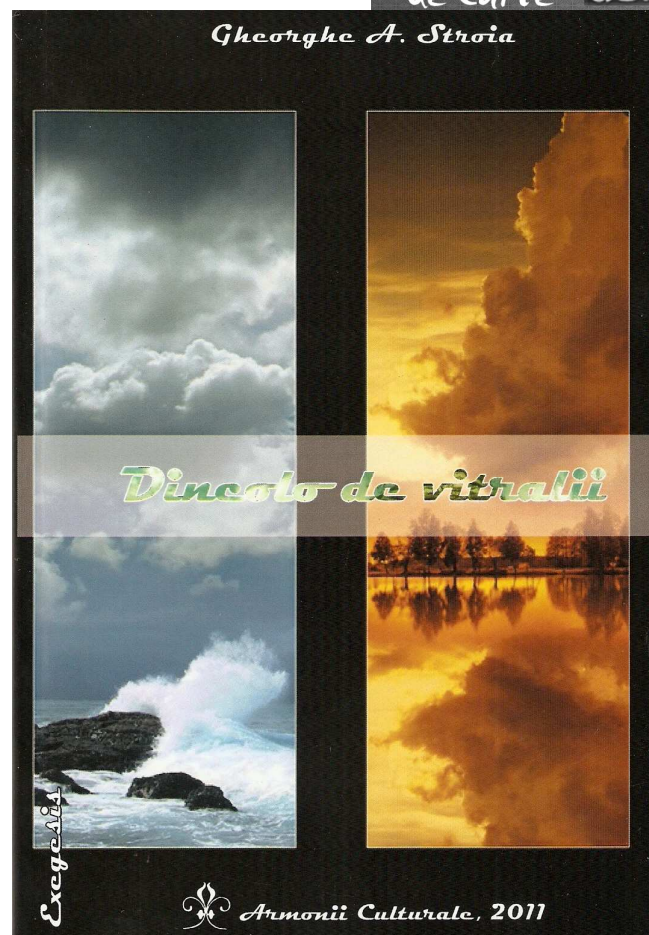
(Ed. Armonii Culturale, Adjud, 2011)

În luna februarie 2011, scriitorul Gheorghe A. Stroia dădea la iveală primul său volum de critică literară, intitulat "Petale din cuvinte". Peste vreo șase luni publica cel de-al doilea volum, tot de critică, intitulat "Dincolo de vitralii", dovedindu-se un prolific autor, care ne-a uimit cu puterea sa de muncă și, mai ales, cu deosebita sa capacitate de creație. Dacă în primul volum "Petale din cuvinte" ne-a demonstrat că are un viguros talent de critic literar, cu un ascuțit spirit analitic, („înmănușat” într-o generoasă omenie și bunățate), în volumul "Dincolo de vitralii" și-a impus noi exigențe în analizele și interpretările sale, cu un salt calitativ pe măsură. Nu s-a mai mulțumit doar cu dezvăluirea, interpretarea și punerea-n lumină a calităților artistice ale operelor analizate. A căutat să dea la iveală acele izvoare din adâncul sufletelor creatorilor analizați, surse reale de forțe expresive, generatoare de stări emoționale, copleșitoare pentru cititorul învăluit în lumina sufletească a respectivilor autori.

Analizându-le operele, Gh. A. Stroia pătrunde în sufletele autorilor, descoperind, așa cum mărturisește în cuvântul introductiv: "întinderi vaste dintr-o catedrală a spiritului uman, mări călătoare, pași peste stele, fulgere, iluminări, curcubeie peste timp, pornind din inima celui care scrie și înfipt adânc în sufletul celui care citește". Uluitoare peisaje ale sufletelor de scriitori! Suflete în care se scufundă scriitorul Gh. A. Stroia, cu privirea scrutătoare, dincolo de vitraliile operelor analizate. O face pentru a înțelege mai bine resorturile intime ale creațiilor literare și motivațiile creatorilor care își dăruiesc generos sufletele celor care îi citesc. Acele misterioase vibrații de suflet sunt iluminate de spotul luminos al analizei literare, pentru a descoperi în ele scripuri de talent, vibrații unde scânteiază nestemate de idei și simțiri, transpuse în vibrante cuvinte purtătoare de mesaje luminoase, menite să-ncălzească sufletul cititorului.

Și acest demers insolit, Gh. A. Stroia îl face cu multă delicatețe și eleganță, dar și cu modestie și timiditate. Pentru că dânsul nu consideră cartea sa "un volum de analize și aprecieri critice, ori eseistică literară": Crede că realizează doar "un inventar de cronici, recenzii și prefețe", izvorâte din "plăcerea sa de a citi". Lăudabilă, inspirată și rodnică „plăcere"! Care s-a dovedit a fi un prețios act de cultură. Să vedem de ce nu este un simplu inventar? Este adevărat că în carte nu sunt expuse exhaustiv și explicit principiile sale critice și nici mecanismele instrumentarului său critic. Dar acestea se conturează atât din creionarea lor în cuvântul introductiv, intitulat "Argument" cât și din aplicarea implicită în fiecare text de analiză.

Să observăm că în "recenziile" sale dovedește o vastă erudiție cu trimiteri și/sau exemplificări din operele clasicii culturii naționale și universale, care-i dau posibilitatea unor largi și pertinente explicații, bazate pe bogate documentații. Numai în acest fel poate să facă evaluarea operei analizate, prin compararea acesteia cu opere ale clasicii literaturii, picturii sau

muzicii naționale și universale. Pentru că dumnealui consideră opera literară, ca și pictura ori creația muzicală, înalte vibrații sufletești ale creatorilor, din a căror analiză desprinde mărimea talentului și caracteristicile operelor acestora. Caracteristici care-i permit evaluarea operei analizate și prin comparația cu opere clasice similare.

Chiar de la primul autor analizat (Cristian Petru Bălan-„Eros-sonete”), Gh. A. Stroia face o incursiune amplă în istoria sonetului, cu o descriere de excepție a acestei interesante forme prozodice de poezie, în care și-au încercat ascuțimea talentului cei mai mari poeți ai literaturii naționale și universale. Cu această descriere crează cadrul de evaluare și stabilirea locului ocupat de autorul analizat în evoluția sonetului. Astfel ne convinge că acest autor a scris sonete superbe, comparabile cu cele ale clasicii. O analiză completă care face cunoscute cititorului nu numai aspectele valorice ale operei respective, dar și dimensiunile valorii, raportate la autorii clasici folosiți ca repere cu opere similare.

Gh. A. Stroia pătrunde cu arca analizei prin toate pliurile și ungherele operei și dă la iveală simboluri încifrate în metafore mustind de idei și înțelepciune, precum și frumuseți poetice pline de mistere, trăiri extatice și simțiri alese. Desfrecă mesajele ascunse în simboluri și, cu multă măiestrie, mânuind cu eleganță un bogat limbaj cu figuri de stil surprinzătoare, pline de farmec, transformă diamantele operei analizate în briliantele pline de sensuri și înțelesuri care fulgurează simțirea cititorului. Prin

(continuare în pag. 13)

această tehnică îi stârnește curiozitatea și-i motivează dorința de a descoperi frumusețile din acea carte care să-i umple de bucurie și să-i încălzească sufletul.

Am încercat să înțeleg scopul scrierilor sale de critică literară, plecând de la pasiunea sa de a citi și de a se lăsa impresionat de lectura unei cărți. Mi-am dat seama că rostul scrierilor sale nu este numai acela de a descoperi și a atrage atenția asupra unor personalități ale scrisului și valoarea operelor create de ei. Destinatarul principal al aprecierilor critice, recenziilor și cronicilor literare este CITITORUL, căruia dorește să-i insuflă acea nobilă și ardentă pasiune de a citi, de aplecare spre universul de frumuseți al creatorilor de literatură. Pentru Măria Sa Cititorul, se străduiește să interpreteze creațiile unor autori prin analize și exegeze fascinante.

Este de admirat la scriitorul Gh. A. Stroia curajul de a recenza scriitori contemporani cu o personalitate complexă, precum Victor Sterom, care are o vastă operă poetică, cu adâncimi nebănuite în bogăția de idei și înțelesuri. Să nu uităm că Victor Sterom are și o imensă operă de critică literară, excelând cu celebrele sale "Fulgurații". Or, nu-i chiar așa de ușor să „apreciez” pe autorul acestora. Dar Gh.A.Stroia s-a încumetat și a reușit să releveze infinitele frumuseți poetice ale bardului ploieștean.

Și ceilalți scriitori analizați, precum: Cristian Petru Bălan, George Pașa, Constantin Severin, Vasile Sevastre Ghican, Florina Zaharia, Viorela Codreanu Tiron ș.a., sunt personalități interesante, bine conturate în literatura noastră contemporană, fiecare cu specific și caracteristici definite, cărora, criticul Gh. A. Stroia a reușit să le ilumineze ultimele volume publicate, dându-le la iveală inedite valențe valorice care le sporesc personalitatea.

Mai mult, își asumă responsabilitatea de a selecta din puzderia de nonvalori, ca un adevărat căutător de pietre prețioase în mărul banalului cotidian, unde descoperă certe talente aflate la debut. Astfel, ne atrage atenția asupra lui Daniel Dăian (volumul "Arbori de cristal"), un poet valoros, cu "un stil original și simțiri poetice de rang înalt, axat pe adevăruri existențiale îmbrăcate în aura unui eros special".

Încântă cu "aprecierile" deosebit de plastice din analizele sale, realizate tot atât de poetic ca și scriitorii analizați, dând atâta farmec și limpezime scriiturii, încât aceasta e citită cu plăcere și ușor înțeleasă. Voi exemplifica: la Cristian Petru Bălan face "o baie de șoapte" în sonetele acestuia, descoperind "cantabilitatea, luminozitatea și prețiozitatea versurilor" cu care "construiește pentru cititor o nouă arhitectură a raiului" considerând acest volum "un diamant prins în filigranul simțurilor". La George Pașa, consideră că volumul acestuia „Atelierul albastru” este "nobilă casă a unei poezii ce te învâluie în ceața fină a indescritibilului, pe care, deschizând larg porțile sufletului, îl vei simți invadându-te cu o stare de bine". Poezia lui Vasile Sevastre Ghican îl surprinde prin "calitățile sale balsamice: simplitatea expunerii și a trăirilor, transparență, alternarea dozei - uneori ascetică, alteori generoasă - a simbolurilor". La Florina Zaharia, descoperă în volumul "Eua" o

"permanentă luptă a contrariilor care se resping și se atrag, ca într-un experiment electrostatic, efectuat în (micro)cosmosul poetic", cartea fiind caracterizată ca "o ecletică împletire a stărilor și vibrațiilor poetice, lirism subtil și rezervat, universul dual, lupta contrariilor pe calea către lumină".

În urma analizelor, sintetizează esența mesajelor fiecărei cărți, prin așa zisul "leit motiv" al volumului, cum ar fi: la Cristian Petru Bălan - supremația iubirii, la Florina Zaharia - teama „transformată” în verb, la Daniel Dăian - zborul, ca o dorință a devenirii, la Viorela Codreanu Tiron - sentimentul pierderii irecuperabile a dragostei ș.a.m.d. Interesante, la Gh. A. Stroia sunt caracterizările făcute poeziilor din volume, prin "aprecieri" cu fraze formate printr-o meșteșugită legare a titlurilor de poezii, cu scopul de a surprinde esența mesajelor din cartea recenzată. Un joc delicat prin care-l determină pe autor să ne spună ce a vrut să ne transmită în poeziile sale. Nu în ultimul rând, constatăm în analizele sale că noțiunea de "critică" își pierde sensul și conținutul definit în dicționare. La "criticul" Gh. A. Stroia, aceasta capătă un sens nou, mult mai complex. Urmărește doar acele aspecte valorice ale creației: insolitul figurilor de stil, plasticitatea expresiilor specifice aceluia autor, bogăția, claritatea și profunzimea ideilor transpuse în montura simbolurilor, forța emoțională a bogăției de sentimente, trăiri și stări transmise cititorului, adică toate acele elemente de frumusețe artistică ale operei analizate.

Implicit, prin analiză și interpretare, Gh. A. Stroia relevează și frumusețile sufletești ale autorului. Se pune întrebarea: dar, despre aspectele negative ale operei, care sunt părerile criticului? Prin acțiunea selectivă, încă din faza cititului, dânsul nu recenzează decât scrieri valoroase, care l-au determinat să se aplece asupra lor, numai dacă, după ce le-a citit, l-au impresionat, i-au transmis stări emoționale de excepție. Apoi, opera sa critică se ghidează după unele repere luminoase, cum ar fi: omenia, adevărul, sinceritatea, corectitudinea, iubirea, etica, morala și, în special, dragostea autorului față de cititor. De aceea "critica" sa literară este un valoros act de cultură dedicat descoperirii sensurilor și înțelesurilor încifrate în scriitura unei opere literare, unde, explicațiile sale delicate, plastice, simple și clare, reprezintă o permanentă invitație la lectură. Este ceea ce am sesizat la citirea volumului "Petale din cuvinte", unde se prefigura noul stil de a face "critică" literară, al scriitorului Gh. A. Stroia. I-am zis "stilul pozitivist", adoptat de acest critic, sau, mai bine zis, creat de dumnealui, din dragoste pentru scriitori și cititori.

Petre RĂU

Îmbrățișat cu poezia

[„Îmbrățișat cu cerul” - Tudor-Gheorghe Calotescu, Editura Contrafort, Craiova, 2011]

Ajuns la al doilea volum de versuri (primul, intitulat „Istoria clipei”, a apărut la editura „Opera” din București, în anul 2010), volumul de față, „Îmbrățișat cu cerul”, apărut în 2011 la editura „Contrafort” din Craiova, conține 70 de poeme în stilul concentrat și ușor elegiac al autorului, de acum o obișnuită cunoștință a cititorilor de poezie, mai ales celor de pe câteva importante site-uri literare românești.

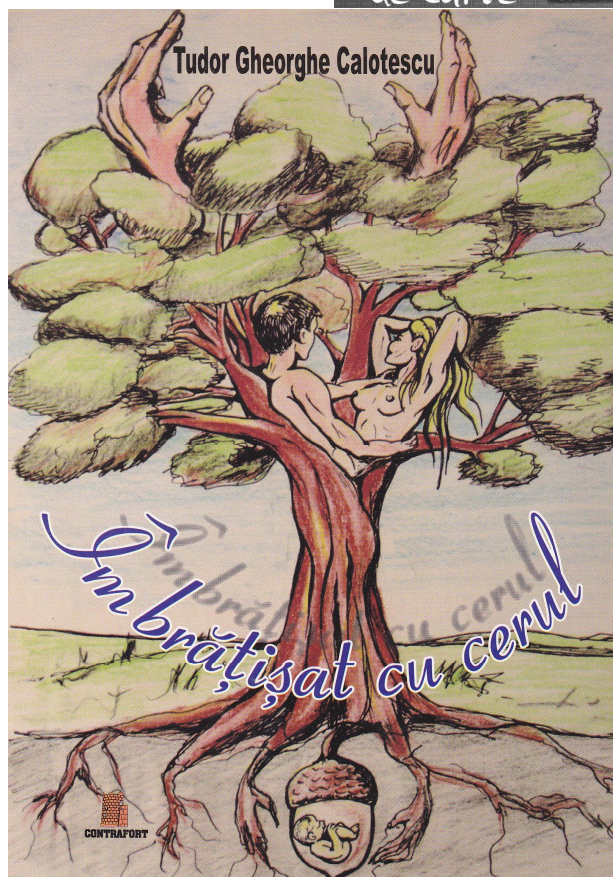
Tudor-Gheorghe Calotescu și-a semnat debutul poetic în aprilie 2010, în revista literară Boema. A urmat apoi, în vara aceluiași an, apariția cu o selecție de poeme într-o antologie colectivă intitulată „Petale lirice” editată de ASPRA și, de atunci, așa cum ne mărturisește, își ascunde sufletul „printre rânduri / sperând că va fi descoperit întreg” (Cotangenta, p.7), continuând cu dezinvoltură ascensiunea pe culmile fastuoase ale versului, cu precădere la confluența cu cititorul de poezie.

Cotangenta este pseudonimul preferat de autor pentru a-și semna poeziile plasate pe site-ul cenaclului literar online „Noduri și Semne”. Cu consecvență și loial idealurilor sale artistice, și-a ales ca prim poem din acest volum chiar pe cel purtând acest nume, vrând parcă să ne mărturisească relaționarea sa cu lumea cuvintelor petrecută într-un propice spațiu virtual, în fapt crezul său poetic: „îmi rotunjesc viața / oferind din cercul meu / o rază de vis / tangență cu atingerea voastră” (Cotangenta, p.7).

Inginer de profesie (doar nu vă imaginați că trăiește din poezie, ar fi primul caz de acest gen din România), Tudor-Gheorghe Calotescu știe bine că prisma lui Newton a descompus prima dată lumina într-un spectru și tot cu ajutorul ei marele savant a reușit să recombine razele colorate la loc și să obțină albul. Poetul, însă, intuind nonșalant toate nuanțele, descoperă că, în dragoste, inima ține loc miraculosului corp geometric: „prisma ce face posibilă / simfonia de culori / e inima ta” (Inima ta, p.9).

La „granița dintre azi / și mereu” (Imigrant, p.8) poetul, deși încă se consideră captiv și simte nevoia de descătușare dintr-o „lume / zidită din fărâme / de vis”, și-a așezat lumea cât mai aproape de privirile sale, oglindindu-se în ea ca într-o inspiratoare fântână, admirând-o cu pioșenie, dar fără patimă și credință oarbă: „dincolo de tine și de mine / apun prea multe stele / pentru a mai crede în veșnicie” (Albastru, p.9).

Pe poet nu-l interesează faptul că versul său trebuie de multe ori să ajungă acolo unde nici rațiunea nu poate ajunge. Pătimaș și posesor al unei devastatoare lucidități, bazat pe construcții lirice la limita minimă a conciziunii, el își etalează poezia în cel mai transparent mod, într-o emisie logică - cam așa cum ar expune o axiomă pe înțelesul tuturor - dar cu vădită sensibilitate, dovedindu-se a fi un producător abil de metafore subtile, un fel de iluzionist al sintagmelor surprinzătoare: „Mă pierd rouă / mă adun curcubeu / tu / odihnește-te în sufletul meu / rădăcină căutând / lumină / frunză lăuză / naste zbor / alben covor /

/ apoi / țărână” (Țărână, p.11). Poezia sa uimește, pe alocuri, mai mult chiar decât ceea ce ni se întâmplă atunci când ne privim noi înșine într-o oglindă, de oriunde ne-am afla poziționați în univers. Poate tocmai de aceea, subtilitatea unor imagini ne poate scăpa dacă nu o îngurgitim cu atenție: „între două clipe / infinitul de doar un segment” (Ciudat, p.17).

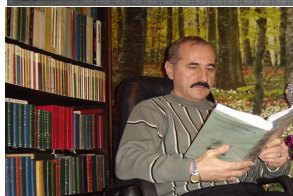
Pentru că este o oglindă a lumii, poezia nu preia nimic din autobiograficitatea poetului, ci urcă generos și solemn în generalitatea existenței umane, precum o parabolă tensionată în spațiu și timp, așa încât eul liric poate susține permanent o profundă expresie de reflexivitate: „E haos, / un haos născut / din ciocnirea unei stele / cu neîndemânarea mea... // e întuneric și atât” (Haos, p.36).

Când e vorba de poezia de dragoste autorul vine cu un expozeu subtil și riguros, explorat cu inteligență creativă: „omăt / îmi este fericirea / și prind un fulg / la butonieră / iubesc perfectul răpitor / și cred că am în piept / un viscol pentru tine” (Viscol).

În simplitatea sa aparentă, poezia lui Tudor-Gheorghe Calotescu are o simbolică aparte, cu un vers provocator și conturat sub o anume cristalizare, împărtășindu-ne o perpetuă meditație, nu pentru grijile mărunte, ci asupra condiției umane, asumată de eul liric nu ca neant poetic, ci ca ființă perisabilă, fără acces la eternitate: „realitatea e scumpă / și nu mi-o permit” (Consumator de vise, p.16).

Pe alocuri poezia lui Tudor-Gheorghe Calotescu expune câte un raționament sau face câte un expozeu subtil și riguros, dar nu ca niște reguli științifice, ermetice, care să impună respect, și nu în măsură să alunge cititorul de poezie, ci exprimat în metafore cuviincioase: „între păcat și nemurire / un

(continuare în pag. 16)

Ștefan L. MUREȘANU

Intimitatea ca manifestare perfectă a eului superrealist

Moto: *Intimitate, o relație în care proștii sunt atrași providențial pentru distrugerea lor reciprocă.*
Ambrose Bierce

Intimitatea este o stare de fapt a omului, conștientă, perceptibilă și josnică intențiilor, pe care le ascundem de ochii iscoditori ai adevăratei noastre identități. În fapt, inversul proporțional al fiindului nostru expus.

Intimitatea și-a trăit posibilitatea sa, în existențialul ev mediu creștin, și a avut o minunată evoluție în educarea omului ca fapt al surprinderii și rușinii față de tot ceea ce exprima goliciune. Însă Villon, redescoperit, cu precădere după secolul al XIX-lea, a practicat în creația sa umorul satiric, patosul și forța lirică, scrise în argoul timpului, descoperind că dezvelirea trupului coincide cu nefrânarea instinctelor noastre, cu ascunderea adevărului despre viață. Poate că în nicio altă epocă de dezvoltare istorico-socială a omului goliciunea nu a fost exprimată cu atâta interes ca în perioada marii trieri închiziționale. Aș crede că niciodată omul nu a răbufnit mai mult, ca în perioada dintre secolele al XIII-lea și al XIX-lea, râvnind după trupul gol în balastul semidoct al moravurilor, pentru că i se impuneau limite, neconvingătoare, în mersul său doritor de libertate. În intimitate își distrugeau identitatea și deveneau ceea ce, poate, sămânța umană a fost înainte de a se desprinde din matricea universală.

La începutul acestui mileniu omul s-a simțit liber de orice chingi ștrangulatoare ale liberei sale existențe: unele nevrednice de îndrituire, altele parțial limitatoare de răbufniri orduriene iar ultimele, chiar înjositoare, limitative la dorința unora ca majoritatea să gândească și să vorbească numai ceea ce își doreau ei să audă. Instinctul nevrotic și viril al entității-om s-a văzut dintr-o dată scăpat din lanțul ce-i încătușa gândirea și, neștiind cum să o folosească, a răbufnit asupra libertinului. Și a simțit că toată această mască, pe care o credea a rușinii, îi ardea de fapt adevărata față, cea a sfidării începutului, a goliciunii în fața semenului său, a sfidării existenței formale. Formalizarea avea să rămână într-o parte a lumii, mult mai odioasă decât cea care mijea acum spre lumină, în sfera celor care se voiau să conducă, pentru etichetă și fațadă împodobită ridicol.

M-am tot întrebat ce imbold a făcut ca omul începutului de mileniu trei să fie atât de dezinvolt și de trăitor fervent al pornirilor sale libertine. Ce a dus ca însuși literatul să desfrâneze cuvintele în imagini și să creeze secvențe ale instinctelor mânite de perversitate? Și am înțeles, din toată această meticulozitate a descrierilor, ura crescândă față de fiindul nostru sortit căderii,

urgiei în umbra unor energii, într-o continuă mișcare ucigătoare a eului. Tatuarea trupului, montarea diferitelor obiecte în orificii vizibile sau ascunse de ochii iscoditori și răutăcioși ai celor ce-și înfundă viciile în subsolul conștient al refuzării intime, sunt manifestări ale personajului superrealist doritor de un trai decent.

Literatul îl surprinde pe acesta și îl redă conștient în toată mișcarea lui în creația pe care o expune apoi ca pe o fecioară actului impudic. Se vor băloși mulți sorbindu-i scenele, salivând a nimic-nicie, dar puțini vor fi înțeles nefiindul, care dorește împlinirea actului de pedepsire cruntă a celor ce îi nelipsesc trăirea ca om, așa cum s-ar fi vrut, până a cădea, datorită lor, în abisul goliciunii. Retragerea în intimitate a personajului superrealist ar fi dus la introvertire și la pierderea totală a eului, a clacării și a judecării nemeritate a încrederii că el este vinovat de tot ceea ce se întâmplă în lumea aceasta dezlanțuită, îndiguită supușeniei materiale și calvarului existenței decimării psihice. Versiunile lui comportamentale în a sfida toate privirile ce îi urmăresc mișcările deplasate, cu gesturi obscene, inhibitoare și dizgrațioase nu sunt decât un rezultat a lipsei de putere a societății de a-i răspunde totalului său fiind. Și iar literatul își va pune întrebarea: cine, pe cine își dorește o astfel de atitudine inhibitoare a manifestării reale de a fi om? Răspunsul e lumea. Lumea care populează cazinourile, barurile de noapte, palatele sau maiestuoasele case pe care nu le merită în totalitatea lor, indiferent de ceea ce se cred că sunt. Romanul superrealist trădează această facere perversă a sistemului, îl decimează și îl târăște în șesul dezlanțuit al libertinajului sodomice. Apropie buze, desface picioare, întărește anumite părți ale corpului, umezește... să spunem ochii, când recepțăm o cădere a noastră, prin noi, aproape și iminentă, poate și datorită energiilor, careucid energiile universului, provocând scurtcircuit intensităților fiindului. Omul superrealist nu se mai retrage în intimitate, a înțeles că prin exhibiționism sfidează pretinsul bun simț, pe care nu îl mai are nimeni într-o societate în care se sodomizează cu crucea în mână, se minte cu mâna pe Biblie, se zâmbește în față cu sunete de coardă jerpelită iar în spate, când se crede că totul e aproximativ bine, i se înfige jungherul, risipindu-i pe pământul, care îi așteaptă, pentru rumegare trupul, materia vâscoasă și roșie a ceea ce a avut pentru viață. Visele i se risipesc iar umbra lui încetează să se mai zbată în noapte, obosită de anii petrecuți în praful, mocirlele și gropile teluricului.

În literatura română personajul superrealist apare în romanul lui Mircea Cărtărescu. Expus, dotat, ruinat de simțiri profunde, pe care le manifestă voalat însă cu mai puțină exercitare scenică ordurieră decât în romanele lui Bruckner, Levi, Beigbender. În dialogul lumii primelor decenii ale mileniului III, se observă o sfidare a ceea ce odată se considera *bun simț* și făcea delimitarea

(continuare în pag. 16)

Între stările de fapt ale entității noastre cu cele ale necuvântătoarelor, o refulare a unor segmente din interiorul nostru, care se doresc să fie emanate dușmănos, ironic, sfidător și percepute ca atare. Manifestările de tipul vopsirii pereților clădirilor sau a orice e imaculat este tot un rezultat al pornirilor interioare ale individului superrealist, care își găsește o liniștire atunci când se expune, refuzând, pur și simplu galeriile de artă, de exemplu, ca manifestare și dorință în a-și prezenta admiratorilor talentul pe pânze ocrotite de jenă. În realitate, el își etalează manifestarea nicidecum interioritatea, rămânând un ascuns, un anonim căruia îi este teamă de critică. Un introvertit este și nudistul chiar dacă își dezvelește dezinvolt aparent pentru că el nu suportă să fie iscodit, ci simte doar acea plăcere a dezvelirii, a străfulgerării privirilor însă nu a lăsării contemplării goliciunii lui.

Romanului superrealist i se pot atribui toate aceste reliefări, pe care le prezintă minuțios, obsedant pentru cei ce nu vor să înțeleagă că societatea umană trece acum prin niște momente dificile ale evoluției sale, și că toate acestea sunt prezente datorită lipsei de discernământ a celor care conduc națiunile. Totul se afundă și se pregătește pentru o cădere dorită, într-o stare odioasă de distrugere a entității-om însă a eliberării a tot ceea ce energiile telurice le are prinse de elementele corpului uman. Un plan unic de triere a speciei și de împuținare a fiindului uman. Romancierul superrealist a simțit toată această stare de fapt a comandamentului mondial de distrugere psihologică a omului, prin eliberarea voită a orducerii, a imaginilor sodomiste și horroriene, care sapă mentalul distrugându-i personalitatea.

Superrealismul este și în pictură și în muzica reprezentativă a rockului, în arta plastică, în medicină, prin malpraxisul dorit de neputința unora de a cunoaște ceea ce înseamnă să vrei să fie bine, în știință, prin toate noile puneri în valoare ale minții omului de stigmatizare a eului, în tot ceea ce se poate pune în declin psihic și fizic fiindul uman. Cine va trăi? Din tot acest rău nimic care să aparțină omenescului, sămânța va înceta să mai apară odată cu pocnetul munților, cu ridicarea valurilor și căderea cenușii. Să nu își închipuie cineva că nu va fi atins de teroarea morții prin chiar buncărele pe care le-au construit pentru a-i salva. Tot ce va fi făcut de mână omenească se va năruși și tot ceea ce a rezultat din priceperea omului va deveni vulnerabil și dat distrugerii. Putem oare să răspundem unei întrebări, pe care puțini, în drumul lor prin viață s-au întrebat? De ce ne numim oameni și de ce planeta pe care locuim se numește Pământ?

În artă, omul talentat, cu sclipiri superioare profanului, a redat adevărul, care urma să vină și să arate lumii ceea ce de fapt se ascundea, considerat rușinos însă dramatic de periculos existenței noastre. Literatul de azi creează și redă principiile testamentare ale fiindului călăuzit de pilde, nu direct, doar prin scene apocaliptice, episoade trăibile închise în sicriele negre ale falsei tăceri. El strigă precum Ioan Botezătorul la rămășițele de oameni care nu își înțeleg rostul,

sodomizați și vânduți puterii negre a morții psihologice. Scriitorul superrealist este conștient de impactul pe care scrierea sa o are față de unii dintre noi și este de acord cu închiderea ochilor însă aceștia sunt prea puțini pentru a da roadele dorite de fiindul entității noastre.

desen de Elena-Liliana Fluture

(urmăre din pag. 14)

vis dinaintea sunetului / rulează / pe ecranul dintre / viață și moarte / un vis în care cuvintele / au forma gândului / neșoptii (Gri, p.20). Prin autoidentitate, dar și prin translație, versul poate atinge uneori și dimensiuni ludice: *"sunt liber să visez / că sunt liber"* (Visez, p.33).

Poezia lui Tudor-Gheorghe Calotescu poartă cu ea un anumit tip de moralitate (*"iubeam / să fiu / să am de unde / să n-am de ce..."*, Cicatrice, p.15), controlând atent coerența metaforică, dar permițând versului să-și păstreze însușirea poetică și creând prin reflecție impresia unei apropieri de realitate: *"lumea noastră e o pace / uneori dureroasă / între lumi"* (Pacea, p.10).

Tudor-Gheorghe Calotescu este un poet care scormonește cu pioșenie prin diferitele unghiuri ale spiritului, cu o poezie reflexivă, răzbătând la suprafață rodul activ al minții sale de educație tehnicistă. Abordând o tematică largă, aproape nevrând să-i scape niciunul din marile semne de întrebare ale lumii, cu un discurs pe măsură aflat într-un proces vizibil de perfecționare, poetul și-a conturat deja un stil artistic, are deja un mod propriu în a-și contrui și organiza versurile. Și, pentru vigoarea remarcabilă a poetului care, de altfel, se și autodefineste: *"sunt un stejar / ce visează la zbor / îmbrățișat cu cerul"* (Stejar, p.12), dar și prin arta de a ști să cântărească bine greutatea atomică a cuvântului, am dobândit încredințarea că-i pot lectura poezia pe mai departe cu satisfacție și-l pot întâmpina cu aceeași deferență și același interes cum am făcut-o și până acum.

Maria TIRENESCU

Difuzorul

Aveam aproape cinci ani când tata a venit însoțit de doi bărbați. Aceștia au întins niște sârme de la ușa care dădea în coridorul școlii până la noptiera de lângă patul tatălui meu.

Priveam fără să comentez, uitând de cartea cu poze pe care o răsfoiam.

Tata a intrat în bucătărie cu cei doi oameni. Bănuiesc că i-a servit cu ceva. După câteva minute, bărbații au plecat.

Am pus cartea la locul ei, în bibliotecă, și m-am apropiat de tata:

- De ce au mai tras și sârmele alea?
- Ai răbdare puțin! Am o surpriză pentru voi.

Am așteptat în liniște. Nu a trecut mult timp și portarul școlii a bătut la ușă:

- Intră, i-a spus tata. Te așteptam.

Omul adusese o cutie. În interiorul ei, era un obiect de care nu mai văzusem.

- Ce e obiectul ăsta? Îmi arăți și mie?

Fără să spună ceva, tata a desfăcut cablul, a băgat ștecherul în priză și a apăsat pe ceva. N-am observat ce era acolo. Am auzit: „Aici București. La al cincilea semnal va fi ora douăsprezece”.

- Cine vorbește? Întreabă Nina.

- Se aude din difuzor.

- Aici nu e București! E Vișeu.

- De aici putem asculta ce vorbesc cei din București.

Am auzit apoi cântece, știri... Nu umblam la aparat. Nu voiam să-l stricăm. Ne bucuram că de acolo, din spatele bucății de pânză cu model mărunț, ne vorbește cineva.

Se înserase. Noi eram mai mult lângă noul obiect. Nici la masă nu am vrut să mergem decât după ce tata a „dat mai tare” difuzorul, să auzim din bucătărie. Am mâncat mai repede ca de obicei și ne-am așezat în fața difuzorului.

O melodie plăcută urmată de: „Bună seara, copii!”. Am devenit atente. „Veți asculta o poveste...”

- Difuzorul spune povești! Mămico, vino să auzi!

Eram numai urechi. Abia după ce vocea a spus: „Noapte buna, copii!” am îndrăznit să vorbim.

- De acum, în fiecare seară, veți asculta câte o poveste. Dacă nu voi fi acasă, îmi veți povesti voi ce ați auzit. Bine?

- Bine, tăticule! Nouă ne plac poveștile. Ai auzit ce frumos vorbesc actorii?

- Am auzit. Dacă vă place surpriza, să aveți grijă să nu stricați difuzorul! Măine vă învăț cum se oprește, cum se pornește, cum se dă mai încet, mai tare. Acum, ați auzit: „Noapte bună!”. Mergeți la culcare!

Am ascultat și în câteva minute am fost deja în pat. Am adormit gândindu-mă la ceea ce am auzit și încercând să îmi imaginez cum de aud eu ce vorbesc oamenii din București.

În dimineața următoare, când ne-am trezit, difuzorul era pornit. Auzeam:

„Firicel de floare-albastră
Floare de nu-mă-uita
Poartă tu iubirea noastră
Prinsă-n gingășia ta...”

După un timp, a venit tata:

- Am promis că vă învăț să folosiți difuzorul. Priviți! De aici se reglează. Dacă dăm aceasta lamă în dreapta, auzim din ce în ce mai tare. Bine ar fi să nu dați până la capăt, că nu se mai înțelege nimic. Când o dăm în stânga, se aude mai slab, până când nu se mai aude nimic. Atunci, difuzorul e oprit.

Am făcut câteva încercări și am stabilit sunetul nu prea tare, dar nici prea încet. Ne plăcea să ascultăm muzica. Povestea de seară era printre preferatele noastre.

Într-o zi, tata îmi spune:

- La ora 5, voi vorbi la difuzor.

- Cum vei face asta? Știu că aici se poate doar auzi.

- Să ascuți la ora 5. Bine?

- Eu nu știu când e 5.

Tata a luat ceasul deșteptător de pe dulap. Îl ținea acolo să nu-l stricăm.

- Când limba mare e sus, iar limba mică e la 5, atunci e ora 5. Ai înțeles? Cunoști cifrele. Da?

- Știu cifrele. Știu să dau mai tare sunetul și sunt sigură că voi asculta. Poate că Nina o să doarmă, dar eu nu. Sunt foarte curioasă.

La ora 5, o voce din difuzor anunță: „Bună seara! Aici Stația de Radioficare din Vișeu de Sus. Vă prezentăm emisiunea noastră săptămânală. Vom începe cu un cântec maramureșean interpretat de Victoria Darvai. Apoi, îl vom invita la microfon pe tovarășul Dumitru Grad. El ne va vorbi despre importanța zilei de 1Mai. Vom difuza în continuare muzică populară din țara noastră...”

Tocmai intra pe ușă mama. I-am făcut semn să nu spună nimic. Am ascultat amândouă.

- Ce bine se aude cum vorbește tata! Nu prea înțeleg ce e cu 1 Mai, dar îmi place să-l ascult. Măine le voi spune tuturor că tata a vorbit din această cutiuță fermecată!

Am așteptat cu nerăbdare să vină tata acasă. I-am povestit Ninei ce am auzit, dar pe ea nu o interesa. Îi plăcea să asculte muzică. Și încerca să danseze.

După masa de seară, ne-am apropiat de difuzor. Așteptam povestea.

- Tată, cum încap artiștii în cutia asta? , întreabă Nina.

(continuare în pag. 19)

Gheorghe A. STROIA

Jurnal stelar 2011: „Misiune printre stele”
(Ed. Armonii Culturale, Adjud, 2011) sau
„Planeta Viselor lui Petru I Szabò”

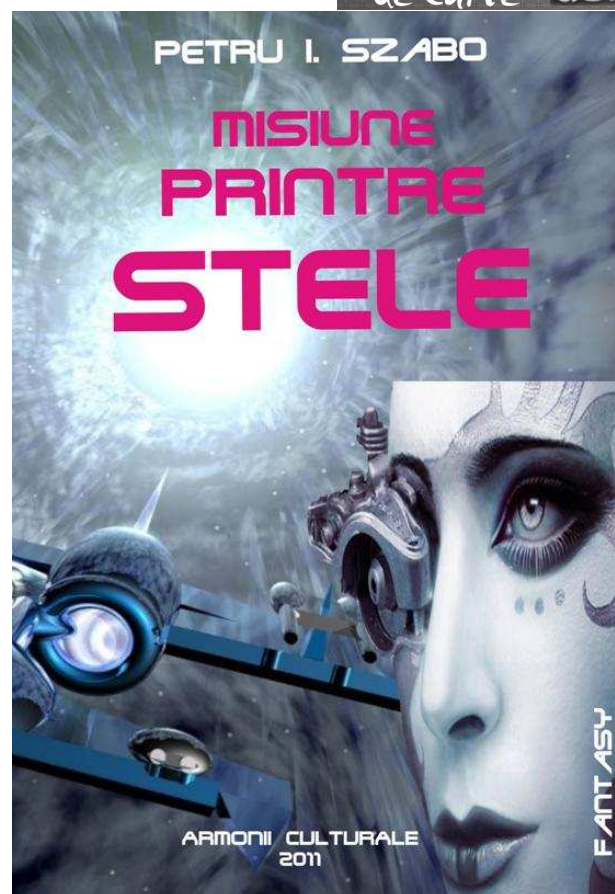
Uneori, în parcurgerea realității cotidiene, te lovești fără drept de echivoc, de întâmplări, fapte și oameni, cu care „Ceva/Cineva” te-a făcut să interacționezi, realizând că totul face parte dintr-un plan, bine pus la punct, de scoatere la lumină - de împlinire a unor vise care, până nu demult, păreau irealizabile. Într-un astfel de parcurs cotidian, te intersectezi cu destinele unor oameni simpli, care au înrădăcinat în suflet ancestrala dorință de a scrie sau care, poate într-o viață anterioară, au fost dedicați scrisului, acest fapt fiind evident prin talentul manifestat în creațiile proprii.

Despre Petru I. Szabò, am auzit întâmplător și am aflat, apoi, că a mai scris o carte, girată de distinsul profesor și literat vrâncean Valeriu Anghel, un adevărat căutător de „condeie”, un descoperitor de talente, neobosit promotor al valorilor autentice românești, indiferent de zona ori locul în care sunt zămislite.

Cu un evident har, manifestând o atenție deosebită pentru detalii și conturându-și zborul ca pe o necesitate de autorealizare, Petru I. Szabò se hotărăște să-și întrească parcursul literar, prin abordarea – ca pe o nouă provocare – a deloc-facilului stil science-fiction. Deși se dorește o carte adresată copiilor, „Misiune printre stele” nu este deloc așa, inedită fiind prin multitudinea de date și informații – în speță de ordin astronomic – prezentate cu o rigurozitate specifică unui veritabil călător stelar. Structurată sub forma unei odisei spațiale, cartea conține un număr de ...povestiri, legate între ele și ale căror personaje, bine definite (din punct de vedere fizic și moral), sunt eroii unei misiuni de salvare, plină de peripeții și acțiuni „intergalactice”. Petru I. Szabò, ca un autodidact ce este, caută, ca în numele copiilor ce vor citi această carte, să adreseze întrebări dar, să și găsească răspunsuri corecte și complete, formulate cu destulă claritate, pentru a fi ușor receptate de către inocentele „genii”.

Dedicată fiului său, Noris-Petru, „Misiune printre stele” este – de fapt – o extensie a unui vis împlinit al autorului – acela de a scrie. Fără a avea pretenții exagerate de la propria-i persoană și fără a aspira la un loc „rezervat” într-o ierarhie literară, Petru I. Szabò - în ciuda greutăților pe care le-a întâmpinat în viață (divorțul părinților și dispariția prematură a tatălui, care a fost primul său model) sau a autoreproșatei lipse de pregătire - îndrăznește și, de ce nu, chiar reușește, să finalizeze o lucrare bună.

Stilul clar și concis, firul epic limpede, cu alternanțe de clar-obscur și dotat cu destulă versatilitate și inventivitate scriitoricească, îl detașează pe autor de

marea masă a scriitorilor predestinați să rămână anonimi. Cu un ton expectativ, așezat și calm, așa cum îi șade bine unui ardelean prin naștere, „Misiune printre stele” este – fără îndoială – o primă carte de aventuri pentru copii, dintr-o serie întreagă ce-i va urma. Fie doar și pentru simplul fapt că scrie pentru copii, avem dovada esențială a nobleței sufletești dar și a curajului autorului, arhicunoscută fiind ideea că – în genere – copiii sunt cei mai exigenți critici cunoscuți vreodată. Deși inocentă, sinceritatea lor debordantă împarte scrierile în două mari categorii: ÎMI PLACE și NU-MI PLACE. În ochii copiilor, nu există o cale de mijloc sau loc pentru compromis. Poate, tocmai de aceea, chiar dacă nu știu să citească, toți copiii au o scriere favorită, atașându-se atât de mult de o carte, încât doresc să le fie citită și recită până la epuizare.

Dezvăluirea în totalitate a subiectului cărții s-ar dovedi, din partea noastră, o crasă imprudență, tocmai pentru a putea lăsa cititorului (copilului curios din fire) să descopere personajele, acțiunea și să decidă dacă – în final – are în față o carte ce merită a fi trecută la rubrica FAVORITE. Se poate spune, în schimb, că stilul utilizat este unul cursiv, expresiv, motivant și atractiv, iar lectura cărții este una plăcută. Suprinde în carte, tonul ușor sceptic al autorului, care crede – totuși - în nemărginirea universului, în ideea de coexistență a mai multor planuri ale realității, a existenței mai multor lumi, care ar putea – la un moment dat – să interacționeze. „Misiune printre stele”, prin multitudinea de informații pe care le prezintă, denotă

(continuare în pag. 19)

puterea autorului de analiză și sinteză, ceea ce înseamnă efort, dăruire, studiu. Dublate de un talent nativ, toate acestea, nu fac altceva, decât să convertească o dorință simplă într-un vis complex. Cu atât mai complex, cu cât el devine realizabil, tangibil, sustenabil.

Science-fiction-ul (ce a reușit să strângă în jurul său milioane de cititori, unii dintre ei devenind chiar „fani” înraii ai genului) are precursori de marcă în toate epocile, începând cu legendarul Jules Verne și continuând cu titanii: Douglas Adams, Orson Scott Card, Robert Heinlein, William Gibson, Ray Bradbury, Frank Herbert, Arthur C. Clarke, Isaac Asimov sau H. G. Wells. Literatura română contemporană are și ea nume de valoare, poate nu în adevăratul sens al cuvântului (autori de celebre romane science-fiction), ci mai ales în domeniul prozei fantastice, precum: Ion Hobana, Alexandru Mironov și, de ce nu, Marius Demian, Robert David, Michael Hăulică, Mircea Pricăjan, Ionuț Caragea – publicați atât în țară, cât și în străinătate. Reamintim toate acestea, fără nici cea mai mică intenție de a întocmi o ierarhie a valorilor sau de a „înregimenta” prezenta lucrare între cele ale genului (cu siguranță, ar fi prea mult!), ci din dorința de a prezenta amploarea pe care fenomenul SF a căpătat-o, în ultimii ani, lucru deloc de neglijat, precum și extraordinara „priză” pe care genul îl are la public.

Prezentând o aventură savuroasă, sub forma unei povestiri SF, „încropită” din paginile unui jurnal de bord, Petru I. Szabo se dovedește a fi un bun narator, cu o imaginație bogată, surprinzând, de fiecare dată, prin descrierile detaliate pe care le face asupra varietății animalelor ori ființelor inteligente „întâlnite” pe traiectoria misiunii sale stelare. Apar incredibile, dar realist redate, specii de extraterestri, monștri, locuitori ai marii Planete Albe, veșnic înghețate - viermii de zăpadă, gonzii (ființe humanoide), dragonii verzi - și (așa cum era normal într-o povestire SF) „ființele” posesoare de inteligență artificială - cyborgul Leona, exploratorul păianjen PH-800 și roboții dirijați de SURSĂ. Cu siguranță, multe dintre secvențele cărții vor „desconspira” - împătimiților genului - influențe din lecturile ori seriarele SF, pe care le-au „devorat”, deja. Există - însă - originalitate, în maniera proprie de abordare a acțiunii, prin logica firului epic și cumulul de date științifice redate cu acuratețe. Cititorul poate fi puțin incomodat de insistența autorului de a utiliza doar timpul prezent - inclusiv pentru acțiuni petrecute deja (pe care o considerăm, de această dată, o stângăcie inițială, neintenționată). Însă, fără motiv de îndoială, fiecare scenă a oricărei povestiri se dovedește a fi trăită, asumată, visată, sperată. Să înțelegem că, deși conștient de trecut, care pentru el nu a fost unul tocmai simplu, autorului îi este teamă de viitor - despre care nu știe ce-i rezervă. Speră doar în continuarea visului său: acela de a scrie.

*
* *

Concluzionând, se poate spune despre „Misiune printre stele” că este o „poveste” reușită. Un vis, materializat într-o carte, ce poate incita la lectură și - mai mult decât atât - poate fi pe gustul micilor și exigenților săi cititori. Cum scriere perfectă nu există (așa după cum omul este o ființă perfectibilă - în genere), putem trece peste micile imperfecțiuni, ce pot fi puse pe seama inerției specifice oricărui început. Suntem convinși că Petru I. Szabó, prin ușurința cu care scrie, prin profunda motivație ce o are pentru scris (nevoia de evadare, de rostuire și aflare a echilibrului), va reuși să facă lucrurile din ce în ce mai bine, păstrându-și intactă eferescența începutului. Depinde doar de noi - manifestând onestitate și imparțialitate, fără umbră de resentimente (specifice așa-zisilor „cruciați” ai literaturii) - să acordăm acestor noi începuturi, creditul și considerația noastră! Fie măcar și pentru actul de curaj - în și prin sine! Dacă ar fi să judecăm, atunci n-ar trebui să uităm că: **E mult mai ușor să negi dintru început întregul, decât să combați - fie și în parte - un lucru mai mult decât evident: dorința de autodepășire !**

(urmare din pag. 17)

- Artiștii nu sunt acolo.
- Dar unde sunt?
- La București.
- Atunci, ce e în cutie?, vreau eu să aflu. Poți să ne arăți?

- Da. Știi unde e șurubelnița? Adu-o!
Am alergat în bucătărie, am deschis sertarul în care tata își ținea uneltele cu care mai repara câte ceva în casă și am adus șurubelnița. Tata a oprit difuzorul. L-a așezat cu partea cu pânza în jos. A luat șurubelnița și a desfăcut patru șuruburi. A scos capacul din spate și am văzut niște sârme, un fel de pâlnie, un magnet... Nimic interesant. Nina a fost foarte dezamăgită. Ea credea că va vedea niște păpușele care vorbesc.

- Trebuie să punem capacul la loc, că urmează povestea. Sper că v-ați lămurit! De acum, numai de aceasta pârghie mișcați.

- Ce e aia pârghie, întreb eu.
- Lama asta de metal. Mai multe îți voi spune altă dată. Acum, începe „Noapte bună, copii!”.

Difuzorul a devenit un bun prieten. Când ploua, nu ieșeam în curte. Ne găseam ceva de făcut în timp ce ascultam muzică. Am descoperit mai târziu teatrul radiofonic și am învățat mai multe cântece. Dar cel mai mult îmi plăcea cum cântau Dorina Drăghici și Nicu Stoenescu:

„Firicel de floare-albastră
Floare de nu-mă-uita...”

Mircea-Marcel PETCU

Pământesc

Am să vin acasă
mai spre seară
lăsând afară
îndoelile și patima,
tăcut, cu sufletul în brațe,
pe vârfuri voi intra,
nu voi vedea nici razele de lună,
nici florile
de la ferestre,
nici ochii tăi,
nimic
din ce e
pământesc.

Frunză-n vânt

Toate cuvintele sunt ca frunza-n
vânt nu mai au importanță,
părerile de rău nu-și mai au locul
totul a murit;
sufletul meu
înoată în cele mai întunecate ape,
inima nu mai bate când e soare
afară,
mintea nu mai născocеște
întâmplări minunate,
brațele nu mai seamănă
cu crengile copacilor pline de flori,
ochii mei nu mai au scânteia
minunată a luceferilor,
totul s-a modificat,
cuprins de bruma timpurie
căzută peste plaiul natal,
dar mai ales
peste sufletul
și inima mea.

Stelară

Plouă, plouă
din nou,
lacrimile cerului
îmbracă pământul
sărutând florile
ce ne încântă ochii,
la fel se întâmplă
cu inimile noastre:
plâng,

dar lacrimile lor
nu se văd,
de aceea ne simțim
pustiți, iar
ochii noștri
nu mai au
acea strălucire și
puritate
stelară.

Aduceri aminte

În camera întunecată
ascultând cu nesaț muzica
preferată
își amintea de tăcerea plăcută
a cheiului, în tovărășia murmurului
domol al refluxului,
a multitudinii de luminițe
ale bărcilor ancorate
sub cerul înalt și înstelat,
de oamenii care se îngărmădeau
pe terasele larg deschise,
de zgomotul lor vesel
și fericirea ce li se citea pe fețe,
de băncile liniștite care-i așteptau
cu brațele deschise,
de sărutul și îmbrățișarea pătimașă
pe care le dăruia lui - iubitului ei.

Paralelă

Îmi face impresia
că locuitorii orașelului meu
seamănă între ei,
bărbații în maiou și șlapi
își lustruiesc mașina
ori sapă fără convingere
o bucată de grădină,
femeile în pantaloni,
cu țigara în gură,
caută să pară aidoma
ființelor de vis
pe care le admiră
în reviste,
peste tot copii pe bicicletă și,
pe un teren de tenis prăpădit,
două fete își trimit
neîndemânatic mingea
răspunzând la telefoane
adresându-și câte-un cuvânt
la răstimpuri.

Ploaia

După zilele caniculare,
începe ploaia ...
picături străvezii
se scurg pe geamuri,
ca niște lacrimi,
cerul se învinețește
și plouă, plouă
perdelele s-au umflat,

parcă se feresc de
șuroaiele fierbinți,
primii stropi sunt
dulci ca laptele fiert,
lalelele mai păstrează
mult timp, după ce ploaia
încetează, perle aurite
pe florile arcuite ca niște cupe
în care se îneacă
cerul întreg și nopțile
încețoșate de vise.

Răsărit

Spre răsărit, soarele,
retezat pe jumătate,
dă să se ridice
în albastrimea cețoasă a cerului,
care bătea, pe alocuri,
în plumburiu,
chiciura scânteia curat
din înălțimea salcânilor și,
la câte-o adiere
mai puternică
de vânt
se cernea în pânze subțiri
peste el.

Crâmpoie

Lacrimile de plumb
ale cerului,
trezesc în suflet mișcări ondulatorii,
așezat pe ramurile
unei clipe, crâmpoie
de teamă,
suspînul ce se prelinge
pe frunze
îi stinge frica
și-l îmbată cu o picătură
din nectarul zeilor.
Lacrimile de plumb
ale cerului
pentru mine au încetat
să mai existe
de multă vreme,
acum eu nu mai cred
în plâns,
am devenit omul
îmbătat de nectarul zeilor
și aștept
ca vântul străin
să-mi scrie testamentul
pe bulgări de lut...
și așa pot
să mă sting încet
printre nisipurile timpului.

Ireală

Vară cu buze roșii, cărnoase
și îmbietoare a sărut,
vară cu zile lungi
aflate sub puterea

unui soare de foc,
ridicat înalt
pe bolta unui cer
pur, curat,
ireal de albastru și adânc,
vară cu nopți scurte,
prunduie de stele
sub aripi de luceafăr,
iar dacă ziua
soarele-i numai scânteii
și străluminări de aur,
apoi noaptea
luna revarsă argint viu
și luminează din talgeru-i
de aramă fermecată
tot și toate
în ireala joacă
de-a v-ați ascunselea
a vioriului
cu umbre și năluciri.

Vrăjitor

Soarele călca acum
pragul dintre amurgul nostru
și zorile altor lumi,
lumina razelor sale
nu mai poleia decât
vârfurile semețe ale copacilor,
pădurea se-nchisese în ea
ca într-o cetate, ulmii înalți
închipuiau nenumărate turnuri
de fantasmă,
iar poiana părea săpată-n
adâncul pădurii și
soarele de asfințit o împletea
într-o zidire măiastră,
meșteșugită de mâna
unui vrăjitor...
vântul numai sufla
astfel încât glasul răgușit
al ierburilor
aspre amuțise
lăsând locul unei tihne
fără capăt și fără ecouri,
undeva, în adâncul pădurii,
fără îndoială, cineva
întoarse cheia uriașă
de la lacătul care străjuia
tainele firii,
pentru că,
după o clipă, două,
de tăcere fără liman,
măreață în împletuirea ei,
pădurea prindea
să-și destăinuie tainele
amurgului strânse-n sine
de cireșar.

Camelia CONSTANTIN

Copil pribeag

O noapte rece și pustie s-a strecurat pe pământ! Vuietul vântului se aude înfricoșător, ca un tunet! Nu este nimeni pe stradă. Doar un copil pribeag cu hainele zdrențuite, speriat și zgribulit! Nici nu mai putea merge. Slab, înfometat, alungat de toți! A bătut la toate ușile. Unii i-au deschis, i-au dat o bucată de pâine și apă. Alții l-au gonit! S-a așezat ostenit pe pragul unei case. A început să plângă deznădăjduit! Îi clănțăneau dinții de frig și teamă. Avea impresia că toate umbrele nopții sunt monștri ce-l urmăresc.

- Cine ești, tu? l-a întrebat bărbatul apărut lângă el.

Speriat, copilul cu ochii arși de febră a ridicat din umeri:

- Nu știu! a murmurat timid.

- Unde stai? Nu ai unde să locuiești?

Băiatul a scuturat din cap, moale:

- Nu am casă. Nici părinți!

- Bineînțeles, că ai!

Ochii copilului s-au deschis mari, privind în sus spre interlocutorul său! Strălucirea de lumină a spiritului aproape l-a orbit. S-a strâns mai tare lângă perete.

- Nu te speria! Sunt ocrotitorul tău!

Îngerul i-a făcut un semn cu mâna în ce direcție să se îndrepte:

- Acolo, este casa ta!

Copilul a întors capul în direcția specificată de înger. A dorit, să-i mulțumească. Dispăruse. Dar nu-i mai era frig sau foame. Nu mai simțea frica sau durerea. A fugit, până a ajuns în fața unei porți uriașe. Flori, vegetație bogată, iarbă verde împresurau zidurile și dalele. Emoționat a împins poarta grea din metal. A pășit șovăitor, însă cu inima plină de speranțe. În sfârșit, acasă. Destinul imprevizibil se joacă, schimbând cărările vieții. A intrat. În locul sălașului cald, familial mult așteptat i s-a înfățișat un peisaj trist. Ruine, întuneric, o grădină uscată... un coșmar!

A căzut în genunchi, lacrimi grele șiroiau pe obrajii lui. Și-a pus fruntea pe asfaltul rece, neprimitor. Trupul slăbit de suferință s-a cutremurat sub povara durerii. Prea multă obidă în ființa firavă după atâta pribegie.

- Ce cauți aici?

Băiatul s-a ridicat. Prinsese curaj. Un bătrân cu barba albită de ani stătea sprijinit într-un toiaș, cu o clepsidră în mâna dreaptă.

- M-am întors de departe. Aici este casa mea!

- Cine ești tu? Cum te numești?

S-a uitat fix în ochii moșului:

- Sunt Peter Pan! M-am întors acasă!

- Prea târziu! Sufletul casei tale nu mai locuiește pe domeniu!

Băiatul a dat din cap a negare:

- Nu te cred! Cine ești tu?

- TIMPUL...

Nu-l lăsa pe Peter Pan, copilul din suflet să se rătăcească! Nu-l alunga! Ocrotește-l! Fă-i loc de joacă în parcul de distracții din inima ta! Acolo unde este tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte! În fiecare lacrimă de a lui este unul dintre noi. De aceea ele au greutate în fața lui Dumnezeu.

Eu sunt Peter Pan... Tu ești Peter Pan... Noi suntem Peter Pan...

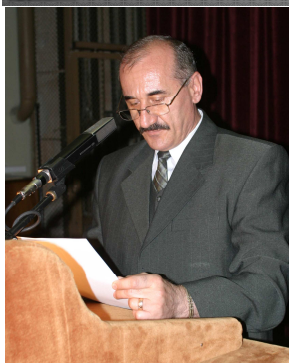

(urmăre din pag. 11)

Damocles deasupra ușii casei noastre. Mă îngrozea rigiditatea unui cadavru, fie că era a unui pui de găină sau a unui om. Sufletul nu știam unde sălăsluiește. Nu am aflat nici azi, deși în răstimp de 60 de ani, am citit vagoane de cărți și tratate așa- zise științifice. Știu că există suflet, am citit undeva că ar fi fost măsurat, chiar. Un muribund a fost cântărit cu o secundă înainte să-și dea sufletul și apoi, imediat, după deces. Era mai ușor cu nu știu câte miligrame... Sufletul, spiritul, duhul plecase din om. Zburase ca un porumbel, cum sunt cei din turtă de secară, pe care, la înmormântările din Archiud, îi agățau într-o ramură de măr, pe care o fixau pe masa cu "daruri". După prohod, Pomul acela, numit al Vieții, era dăruit nănașului defunctului. Obiceiul nu s-a mai păstrat.

Mai am o dovadă că spiritul există în amablajul de carne. Tata a murit pe când eu eram adolescentă. Era vară, era în curte pe un cearceaf de cânepă, pe care îl întinsesem peste un strat de fân proaspăt, la umbra unui măr ponc. Tata avea cancer în fază terminală. El știa- eu nu știam- că va muri în clipele următoare. Mi-a spus să nu-mi fie frică pentru că... el nu va reveni, la fel ca strigoii cu care mă speriau vecinii. Nu va mai veni niciodată acasă. Mi-a strâns mâna și a privit cerul. Acolo în țării, se iscase o scamă de nor Cumulus. El a zâmbit obosit și a respirat adânc. Aburul acela nu l-am văzut, dar jur că l-am perceput, cu al nu știu al câtealea simț, cum a ieșit, cu ultima lui respirație, cum s-a suit în eter, printre crengile mărului doldora de fructe. Zile în șir l-am simțit, mai apoi, ca pe un porumbel, veghind din crengile mărului. Ce mai, vei spune că aveam imaginație de viitor scriitor, poate. Dar cine sunt eu, să spun că trebuie să crezi și în ceea ce nu vezi și nu pipăi?

Dr. Ștefan Lucian MUREȘANU

Sărbătoarea de Ignat în satul românesc

Motto: *Colo jos, colo mai jos / Oi linoi, linoi, Iar Doamne / Ce turme de oi s-o scos / Pa Rătutu cel frumos! / - Da la turmă cine-și umblă? / - Umblă-și Lariu, păcurariu, / C-on topor încolțurat, / C-on fluier înverigat.*

(Păcurarul sătul de oi, vechi colind popular ardelenesc)

Ziua de Crăciun are o semnificație importantă în viața săteanului creștin, cutume păstrate cu multă aplecare spre tot ceea ce tradiția strămoșească a încondeiat în sufletul golit de lumesc a țaranului, din largul cuprins a hotarului românesc, când zilele se coborau odată cu *lăsatul secului* și până în ziua nașterii Mântuitorului, când evlavia scânteia în zilele acelea de curățire a trupului și a sufletului, preamărind îngăduința. Oamenii de atunci, de când casele satului erau luminate cu opaițul iar lumina aceea aducea miracolul umbrelor și teama de răzvrătire, jinduiau mai mult ca noi, cei de azi, după liniștea meditației rugăciunii. Însăși lumina aceea era sacra aprindere a lumânării slujite, a purificării interiorului și a așteptării în cuminenie a vremii colindatului, ritual de mare concentrare realizat în noaptea de Crăciun: *Astăzi s-a născut Hristos / Mesia chip luminos / Lăudați și cântați / Și vă bucurați!* ("Astăzi s-a născut Hristos", colind popular).

În tradiția populară românească iarna începea odată cu Sânmedru, acel fecior de o rară frumusețe, crescător de animale și stăpân al spiritelor morților. În ajunul sărbătorii de Sfântul Dumitru, la sate se aprindeau focuri mari, numite chiar *focurile lui Samedru*. Sătenii alegeau un brad verde, simbol al vieții veșnice, care era jertfit nopții pe care o lumina cu lemnul lui, ales de cetele de copii însoțite de câțiva tineri cu câteva zile înainte de ritual. Copiii, considerați element pur al vieții, vor fi fost și atunci ca și acum în obiceiul strămoșesc, cei care vor fi oficiați, pentru potolirea spiritelor nopții, jertfa. Stejarul, în mentalitatea țaranului român, ar fi putut sugera trupul veșnic viu al Mântuitorului, supus luptei cu lumea neagră și înrăită a Satanei. Lumina focului însă era cea care îi proteja de un eventual rău al spiritelor. Pe înserat, deci nu la miezul nopții, când se puteau dezlănțui spiritele, tot copiii erau cei care aprindeau și focul, în prezența întregii suflări a satului, un ritual al unei lumi a jertfei. Dacă tinerii reușeau să sară peste foc, însemna că următorul an le era ursită legarea prin cununie însă săritura copiilor însemna că vor fi sănătoși. Focul era un semn al purificării și a trecerii unei trepte de inițiere, aceea a nearderii, care însemna putința pentru cel ce izbândea însă rău se credea pentru comunitate, cât și pentru cel care se dovedea neputincios trecerii într-o altă stare de fapte. Cei

mai în vârstă, în fapt cei inițiați, luau din focul aproape stins câte un tăciune, pe care îl aruncau în livadă pentru ca aceasta să fie foarte roditoare în anul care urma să vină. În acel timp, femeile ofereau celor prezenți la ceremonia de purificare și atragere a spiritelor bune fructe de toamnă și colaci.

După acest important eveniment din viața satului, oamenii începeau, din timp, pregătirile pentru intrarea în marele post al Nașterii Fiului lui Dumnezeu, așa cum s-ar fi pregătit să intre în propria lor casă curățată de greutatea colbului verii și a ploilor neconținute ale toamnei. Timpul trecea iar sufletele lor se simțeau, cu fiecare zi petrecută a postului, curățate și alinate de durerea grijilor de peste an. Toată această durere a fost preluată de cel care avea să se nască pentru binele lumii, iar ziua nașterii trebuia să însemne pentru săteanul pătruns cu adevărat de credință o curățire vremelnică de nevoi a trupului și sufletului lumit.

Dezlegarea la pește, din timpul postului premergător sărbătoririi nașterii lui Iisus, este tocmai ce datina dorește să sugereze: ofranda. În timpul istoric al miracolelor credinței, imagistic, delfinul simboliza peștele, pe care îl vom întâlni asociat cultului lui Apollo și templului din Delfi. În mitologia greco-romană delfinul era cel ce conducea sufletele spre insulele fericite, găsindu-l gravat, ca animal sacru, pe mormintele și în inscripțiile funerare. *Dezlegarea* își trăiește în tainele postului însăși semnificația de a *elibera* elementul voinții lui Dumnezeu față de om, la ceea ce se înclină a înfăptui pentru sănătatea creației lui, hrănirea trupului. Dezlegarea este semnul iubirii de frumos și a păstrării omului trupului cu forma de început a creației omului, fără a se altera în nevolnicia culinare, libertatea aceasta de numai o zi, în anumite perioade ale marilor posturi conștientizează că omul este în puterea deusiană, o legătură energetică superioară știută numai de cei inițiați.

În creștinism, delfinul avea să insuflă corabia lui Hristos, biserica ca navă protectoare de nevoi ce ducea lumea spre mântuire. Când trupul delfinului era străbătut de un trident, el sugera imaginea crucii ca element viu al apropierei sufletului omului de mântuire, faptul existențial al delfinului găsindu-l și în religia iudaică, amintind că în sinagoga tunisiană Hammam Lif se observă și azi reprezentarea delfinului, care purta în gură o funie, ce dădea impresia că se va rupe, alături de un pește, continuând, într-o imagine alăturată, cu reprezentarea a două rațe, ce simbolizau complexitatea geniului deusian în facerea vieții și... mâna lui Dumnezeu, care se înalță peste tot ceea ce oamenii credeau că le poate stăpâni conștiința. Faptul că delfinul, ca animal oceanic, asemănător peștelui însă diferit în multe privințe, apare și în catacomba Torlonia, din Roma, ducându-ne cu gândul la tălmăcirea și înțelegerea importanței fructului dorit al religiei de a încununa postul cu peștele plin cu solzi, ca pământul cu vegetație sau cu ochii aceia sticloși și palizi, care ar sugera slăbiciunea de a ne fi putut salva fără mântuire. De multe ori peștele, în repre-

(continuare în pag. 24)

zentările iudaice dar și creștine, apare alături de obiecte în formă circulară, simbolizând pâinea. Alăturate însă cele două imagini le vom descoperi în pecețile neobabiloniene. Este de subliniat faptul că în iudaism, cei care cercetează slova Torei, sunt supranumiți pești pentru că însăși această scriptură este sugestia apei din care rabinii se îndestulează și se purifică continuu.

La români, peștele constituie un produs alimentar, ușor digerabil, cu valențe gastronomice și cu un ritual de consum ce rivalizează cu însăși existența acestui animal al apelor. Postul și petrecerea cu pește a mesei constituie hrana delicioasă și pregătită cu multă evlavie, pentru că sărbătoarea nașterii Fiului constituie o dorință a ușurării trupului de tot greul adamic, de către creștinul ortodox. Iisus este venerat tocmai datorită limpezirii minții credinciosului și a liniștirii, totodată, a dorinței de consum a cărnii, prin savurarea peștelui, pe care însuși Mântuitorul l-a dăruit oamenilor, minunea de la Marea Tiberiadei din *Noul Testament*.

Postul se apropie de sfârșit odată cu pregătirea sacrificiului unuia dintre animalele pe care însuși Dumnezeu le-a interzis pentru consum oamenilor, pentru carnea lui necurată. În vremurile de demult, porcul se sacrifica după Crăciun pentru ca postul să-și nevoiască adevărata dăruire a creștinului ortodox, față de nașterea celui mai luminat dintre oameni, Iisus Hristos. Consemnăm însă faptul că acest obicei necreștin, strămoșii noștri îl practicau încă cu mult înainte de nașterea Domnului și că în religia vechilor daci constituia un simbol al divinității întunericului, care lua puterea de luminare a soarelui în cea mai scurtă zi a anului, respectiv solstițiul de iarnă. Desfășurând evenimentele trecutului îndepărtat al omenirii, cu toate ciclurile rituale, vom constata că ziua de Ignat este aceeași cu ziua zeității solare celebrate în antichitate, care moare pentru a renaște peste câteva zile, drept pentru care se făceau sacrificiile animaliere. Această tradiție nu va fi întâlnită în obiceiurile popoarelor mongoloide, ci numai în India și în Europa doar la românii din spațiul dacic și a celor care odată formau teritoriul marelui neam trac. Tot acest ceremonial, de altfel sacru, este considerat ca veche sărbătoare a zeului hindus Shiva, sau Osiris la vechii egipteni, zeul soarelui, al luminii.

Strămoșii daci sacrificau porcii, semn al *dies irae*, ca pe un animal ce putea hrăni soarele, cu tot ritualul luminos și încins al sacrificării acestuia, venind în ajutorul soarelui pe care îl venerau crezând că îl hrănesc sporindu-i puterile. Miracolul se dobândea, pentru că în ziua următoare lumina se iveaua mai devreme, ziua începea să se mărească, ca drept mulțumire a astrului ceresc, pentru tot ceremonialul de sacrificare a porcului, care, datorită prolificității ridicate (gestație scurtă, de numai trei luni, trei săptămâni și trei zile și numărul mare al purceilor născuți), devine simbol al spicului de grâu. În antichitate, el a fost asociat cu divinitățile vegetației: Demeter, Persefona, Attis, Adonis, Osiris, Dionysos. Adoratorii zeului Attis și, probabil, adoratorii zeului Adonis refuzau să mănânce carne de porc, întrucât acesta întruhipa zeul însuși.

Creștinați, vechii locuitori ai pământului nostru străbun, au legat ritualul sacrificării porcului de nașterea Domnului, ziua de Crăciun, care avea să devină sărbătoarea vieții și a luminii, posibil fiind ca de aceea Iisus să fi fost vestit magilor de către o stea. La Ignat, în tradiția

poporului român, pentru prepararea mâncărilor de Crăciun se sacrifica porcul, crescut în ograda gospodarului cam de prin luna februarie a anului în care urma ca, în ziua de 20 decembrie, să-și găsească sfârșitul. Tradiția strămoșească spune că în ziua de Ignat săteanul nu făcea altceva decât pregătirile de sacrificare a porcului iar din bătrâni se credea că omul care nu avea *porc gras* de Crăciun și *cuțit în vremea pepenilor* nu avea cum să cunoască fericirea, pentru că în ziua de Ignat, o datină de demult spune că trebuie să vezi sânge pentru a avea puterea trăiniciei casei. Întâlnim iar, în tradiția strămoșească, ritualul jocului sângelui, care încă din antichitate semnifica eroismul, curajul învingătorului asupra învinsului ce se lăsa înjunghiat. Atât de puternic s-a înrădăcinat acest ritual strămoșesc al sacrificării porcului în ziua de Ignat încât, în unele zone ale țării noastre manifestările triumfă cu acea imitare a grohăitului porcului. Un instrument muzical, numit *surlă*, confecționat asemănător unei trompete cu șase găuri, de către tinerii Brașovului, umplea cu sunetul ei, identic ca al glasului porcului, zarea, fermentând în toată reprezentarea preistorică a spiritului grâului. Sunetele aceluia instrument însoțeau alaiurile grupurilor de tineri din Scheii Brașovului iar localnicii ieșeau în întâmpinarea junilor, făcând semnul crucii și mulțumind lui Dumnezeu că le-a dat zile să mai audă o dată *Sfânta Surlă*. Surlașul, personaj important în ceata junilor, mergea în fruntea alaiului imitând glasul *zeului jerfit* auzit și astăzi de români la *Ignatul Porcilor*.

Când momentul tăierii porcului se înscrisa în evenimentul sacrificării acestuia pentru pregătirea mâncărilor de Crăciun, toți membrii familiei gospodarului, chiar dacă nu locuiau în aceeași casă cu săteanul, dar și prietenii, se adunau, participând la ritualul producerii efectului gastronomic, contribuind la lăută pentru a ajuta la desfășurarea tradiționalului obicei. Se mai spune că, atunci când tăiau porcul, oamenii aveau obligația să rostească cuvintele: *Ignat, Ignat / Porc umflat*, iar înainte de sacrificare să spună: *Doamne ajută, să-l mâncăm sănătoși*. Erau formule adresate atât sfântului care patrona ziua de tăiere cât și Creatorului, mai mult pentru iertarea uciderii voite a animalului. Nici după creștinare românii nu au renunțat la acest ritual al unei adevărate arte de preparare a cărnii de porc, unice, de altfel, în lume.

Bătrânii au transmis credința că în noaptea din ajunul Ignatului, animalul ce urmează să fie sacrificat își visează cuțitul sau se visează la gât cu mărgelile roșii. De asemenea, se spune că, înainte de tăiere, porcul amuțește ore în șir ca și cum ar simți că i se apropie sfârșitul, moment denumit în popor *tăcerea porcului*.

Ritualul de tăiere cere ca în preajma porcului să nu fie oameni mihoși pentru că aceștia vor transmite animalului starea de teamă, fapt ce îl va face să moară foarte greu iar carnea lui să nu mai fie bună la gust. De asemenea, sacrificatorului nu îi este îngăduit să scrâșnească din dinți în timpul tăierii, deoarece carnea va fierbe foarte greu.

Cei mai în vârstă, din sat, spun că tradiția

(continuare în pag. 25)

cere ca soțiile gospodarilor, care sacrifică porcul sau un alt animal pentru consumul din zilele premergătoare Crăciunului, să înmoaie în sângele scurs din trupul lor un smoc, păr din coada porcului sau pene, dacă se sacrifică păsări, și să îl pună la păstrare. Acest ritual se supune unei credințe prin care se crede că prin sacrificarea animalului, propus pentru consum, să nu fie stricată puterea de reproducere a porcului din gospodărie, asigurându-se prin acest ritual că animalul tânăr, păstrat și hrănit pentru anul viitor, să dea roade.

O un alt obicei, consemnat de această dată în Ardeal, destăinuie că pe fruntea copiilor trebuie neapărat să se facă semnul crucii cu sângele animalului sacrificat la Ignat, pentru a fi plini de sănătate în anul care va urma să vină. Porcul este legat de mai multe ritualuri și anume cel al *Ignatului Porcilor*, dar apare și în folclorul și în jocurile de copii, sub diferite denumiri: *De-a Poarca*, *Purceaua* sau în colinda *Siva*, probabil după numele marelui zeu indian, Shiva. Un vechi colind popular, purtând titlul *Vasâlca*¹, spune: *Lerului Doamne, domn din cer / Ce mi-e-n cer și pe pământ ? / Mi-e o dalbă mănăstire / Printre dalbe mănăstiri, / Mi-este jețuri de argint / Peste jețuri de argint, / Șade bunul / Dumnezeu / Cu Maica Precista; / Lângă Maica Precista, / Șade bătrânul Crăciun, / Cu busuiocu-n dreapta, / Cu cruciulița-n stânga / Și-mi judecă pe Șiva: / - Șivo, leo / Vasilco, leo, / Ce-ai făcut și ce-ai mâncat / De mi te-ai îngrășat ? / - Sus la munte m-am suit, / Jir și ghindă mi-am mâncat, / De aceea m-am îngrășat. / Mai la vale m-am coborât, / Apă rece mi-am băut, / Grădinile le-am izbit, / Românii că m-au văzut, / Și pe mine m-au luat, Românii cu topoarele, / Țiganii cu baroasele, / M-ajunseră, / Mă doborâră / Și cu paie mă pârliră / Și carnea că mi-o-mpărțiră: / Luară românii slăni-na, / Și ȥiganii căpățâna. / Văzură că se înșală, / Frumuseșel mă-mpodobiră / Cu parale, cu mărgelile; / Cu frumoase panglicele; / Și m-adus-n această casă / Și mă puse pe-astă masă / Ca nouă să dăruieți / Cu aur și cu argint, / La anul și la mulți ani! În lucrarea sa *Folclorul românesc*, (p. 388-390), eruditul folclorist, Ovidiu Bârlea, spunea despre versurile cântate ale *Vasîlcăi*, nume uzitat în partea Munteniei: *Un colindat straniu prin împrejurarea că nu mai este atestat în alte părți și fiindcă e practicat numai de țigani (fierari, rudari, lăutari) în Muntenia și Oltenia, apoi Dobrogea (jud. Constanța). La Anul Nou (sau în Ajun), deoata colindă de la casă la casă, purtând pe o tavă o căpățână de porc împodobită cu mărgelile și panglici. Prin Dobrogea și pe alocuri prin Muntenia, căpățâna de porc e înlocuită de o păpușă împodobită cu cercei și mărgelile.**

Credem că toate aceste manifestări ale omului, ale gospodarului, care supunea morții un animal pentru consum, în fapt pentru hrănirea trupului său și a familiei sale, era un gest de teamă, de mijlocire a realității dorinței de a avea și a dispune de hrană și de iertare în fața lui Dumnezeu pentru că acel animal nu era jertfit Creatorului, pentru îmbunarea lui, ci era sacrificat pentru opulența omului.

Tot în obiceiul sacrificării porcului intră și cântărirea capului acestuia, pentru a se dovedi greutatea animalului, care reprezintă a zecea parte din trup. Coborând în negura de vremi, vom constata, din spusele bătrânilor, pentru noi documentele scrise, că acum două sute de ani, după ce porcul era sacrificat, se așeza pe el

cel mai tânăr fecior din familie, pentru că tradiția spunea că numai așa nu se altera carnea, tânărul nenunțat fiind considerat încă lipsit de păcatul adamic. În popor se mai păstrează datina de a arunca tămâie în focul în care urmează să fie pârlit animalul, iar pe capul acestuia să incizeze semnul crucii, pentru a *goni spiritele malefice cuibărite în corp*. Credem că acest obicei, încă păstrat în sacrificarea acestui animal nedorit de către Creator a fi produsul alimentar al hrănirii trupului, tocmai din cauza lipsei lui de curățenie atât exterioară cât și interioară, producea teama omului de a înmuia supărarea lui Dumnezeu, pentru că toți care participau la sacrificare erau evlavioși și cunoșteau că Sfânta Scriptură interzice consumul cărnii animalului, care nu avea copita despicată în două. Încălcarea acestei legi o supuneau dorinței de a avea hrană. De aceea, au apărut superstițiile, care nu făceau altceva decât să producă interdicții în a se consuma carnea de porc, cum s-au moștenit, de-a lungul vremii, zicerile: când porcul este negru, se adună sânge într-o farfurie sau strachină cu mei. După ce se usucă, femeia aprinde meiul și afumă cu el copiii ca să-i scape de sperieturi. Și pentru că porcul era un animal consemnat el a fost introdus și în ritualul magic: untura de la porcul negru, de exemplu, se credea că este foarte bună la vrăji, emanația toxinelor din timpul sacrificiului, în interiorul grăsimii porcului, o făceau nocivă și, de aceea, persoanele care se îndeletniceau cu astfel de practici, o foloseau. Cei care ajutau la tăiatul porcului erau *omeniți* cu *pomana porcului*. Un gest al gospodarului, care sacrifică animalul, de a mulțumi pe cei invitați, pentru toată osteneala de care dădeau dovadă la ajutorul pregătirii și depozitării cărnii porcului, în cămarile răcoroase, ca provizii pentru iarna grea ce urma.

Se mai spune în popor că femeile, care nu țineau ziua de Ignat, erau pedepsite de o ființă lăcomă și rea, numită *Inătoarea*, în zona Teleormanului. Această reprezentare mitică a Panteonului românesc susține existența unei femei, care pedepsește gospodinele surprinse la tors, țesut, cusut sau la o altă activitate, care nu intra în procesul de pregătire a sacrificiului porcului, în ziua de 20 decembrie. Hidoasa apariție reprezenta *femininul* de la Ignat. Un semn al împotrivirii, dar și al pedepsei divine pentruuciderea unui animal interzis în Scriptură pentru hrănirea trupului, considerat templul lui Dumnezeu, Inătoarea era o femeie carnivora, lăcomă și foarte urâtă. Aceste trăsături se vor întâlni, pe cuprinsul teritoriului locuit de români și la o altă reprezentare mitică românească, numită, de astă dată *Marțolea*, în regiunea Muscelului sau *Joimărița*, zeița morții, ce își făcea apariția în prejma rugului de incinerare sau de pârlire a porcului, în noaptea de *Joimari*.

Femeia a reprezentat întotdeauna, în concepțiile multor religii de constituire a pedepsirii greșelilor, a păcatului, punctul instigator, pentru că ea era cea care conducea treburile casei, ordonatoarea, chibzuitoarea și apărătoarea produsului păcatului adamic. Era cea care avea obligația să respecte strict legile naturii evanghelice, cea care putea curăța pruncul prin naștere și, de aceea, femeile care lucrau

(continuare în pag. 30)

Ion TUTUNEA - HERCINICUL

ELEGII TULCENE

Abecedarul mareei

Sufletul meu învață abecedarul mareei Mușc țarmul
și mă întorc în
căldarea știută după împreunarea în dumnezeiescul
sărut îmi rămân
neputincioși chiriași împurpurați bruni verzi negru-
putred încleștați de
nemicitoare nervuri de neiertătoare cumplit
nemișcate-fragede fitile de gânduri
în fălci incendiare solare devorate În consistență
devine trăirea fără melancolice
clipe ale mediocrelor bucurii când știi că în lada de
zestre a bunicii precum
ochiul ciclop de brigand adastă înnodat în colț de
batistă răbdătorul de
trecere ort printre respirații precipitate bocete
înnăbușite plânsete icnete gătuite
Mă înțepă în tălpi crăpate ciulini deshidratați scoici
strivite descărnate
pe dune în duhul bălții destrămate sfâșiate de
îndărătnicia țepoasă
a cătinei Ustură apa îmbătrânită înmulțită de
transpirația sărată a
înecaților – locuitori venetici inofensivi chemați să
tacă pe veci cununați
cu deplina tihnă în mrejele mării în leagănul urlător
pendulați
subt focuri bengale de amăgitoare comete întetind
descumpănirea...

Primordial cuvântul...

Captiv în temnița nemărginită crenelată de piscuri
verzi
brune deseori morganatice filtrate prin draperia
cețoasă
de duhul bălții alcătuită Alternează lumina cu umbra
lacustră
în dansuri sprintene ceaikovskiene Amestec smârcul
cu bulbii
înserării în creuzete apoase pentru izbăvirea
splendorii în nuferi
când lângă coliba lipovenească își sapă adăposturi în
tăcere
enoții Continuu din buturugi de opreliști îmi făuresc
din cuvinte
regatul și prismatice priviri la hotare iscodesc zarea
de năvala
de idei turbate care mă invadează deseori
sechestrându-mă
necunoscutul movilind în piramidă pământul din mine
se
ospătează pe îndelete cotrobăind își ia vultur
primordial cuvântul...

Amnar în progresie geometrică

Curcubeul îngroșa inexplicabil sclipirea metalică
liliachie
încarcerându-mi visarea într-un tunel promițător
letargice
melancolii înstăpânită de la șapte în sus când
se vânzoleau
nevăstuicile subt sterii de lemne rânduiri
hexagonal unde argintea
noaptea licăritor putregaiul Același amnar de
iască rămâne
și crește sărăcia în progresie geometrică
stagnează fericirea caricaturală
colțul batistei cerșetorului s-a preschimbat în
chimir neprețuit prin
mine sămânța lacrimii respiră se umflă respiră
și în final podidește
plânsul dezvelind interiorul înafară în letopisețul
adâncitei trăiri
sensibila mea meduză de freamăt drapată de
faldurile ipocriziei...

Bălbâiții ani bisecți

Tablouri ațipite în lumini spălăcite Timpul bălbăit
numără din patru în
patru anii bisecți ironic deși rămânem aceeași
Și vin tremurătoare
zdrențuită haina furtunii când aspectul
primăvărat al cabrioletei
îndulcește parcă asprimea șanțurilor drumuri
Zveltețea trupului
zbuciumaților armăsari cu mușchii proaspeți
oțeliți fremătătoare pe diabolice
povârnișuri prin miresme de fructe purpurii
negrulii de pădure Subt copite
tresar scăpărătoare scânteii degradate în
albastru bărbătesc zimțate tăios
precum bucuria Oda bucuriei beethoveniene –
zbatere de aripi sonore
peste ochii înlăcrimați – uriaș cuib de miriapozi
muzicali răspândiți
pretutindeni cotropind totul într-o dumnezeiască
armonie universală
înmiresmată arteziană cu ispititoare jeturi
unduitoare de cristaline răbufniri
La zăvorâtele porți așteptătoarele drumuri de
noroi cleios întins gloduros
ca untura râncedă pe neagră pâinea săracului
înscriș lămurit în colectivă
Eroii necunoscuți nici numeric – adunați
meteoric în groapa comună astupată cu
invizibile tampoane de vise pestrice apoi groaza
legitimă de cosmica
gaură neagră unde pe scaunul prăvăliei
imperturbabil sfătosul Efendi
Selim își fumează narghileaua moștenită de
veacuri cu iarbă de vise prescrise.

Ecouri croșetate

Se desprind ecouri croșetate în înfricoșătoare ore
 însetatele
 stânci crudități drogate delirează încă mestecând
 droguri prin orologii
 mestecând timpul prin labirinturi cum între fălci
 oțelite de menghină
 se mestecă prada Anabellele Anabelle Anabelle
 Anabelle
 ți-a rămas îndrăgostit se credea prinț centaurul
 chefliu într-o
 tapiserie cu iubita prinsă-n flagrant decuseară în
 locul lor orice
 depărtare vorbește abil dialogul înlocuind faptele
 recunoscute
 O iubire trăită înflorită nevinovat între centaur și
 pământeană rămasă
 aiurea tablou Stăruie lung șerpuriu drumul setos
 mergând
 înspre ciudat neumblat întins deodată Și a rămas
 nestingherită
 iertarea păcatelor zbuciumul catastrofa cuvintelor
 Pe cine
 de ce să-l ucidă toaca pentru ce...E frig e frig în
 cuvinte...

Culoarea visului

Ce culoare are visul iubitorule de abise mai adânci
 decât profunzimea adâncimii
 răni învâpăiate din care mă nasc Nicio femeie n-a
 fost răstignită pe
 cruce de glas îngerește mironosită Dulcea tăcere
 e patrie nedemnă de
 dragostea ta rădăcina răni nu o rodește nici un
 pământ o rabdă în rană îmi
 aflu imperiu dezmarginat Drumurile se strâng în
 ulmi și pe drumuri mulți
 prunci la pieptu-mi i-am odrăslit Un val de buze îmi
 străjuiește plecările
 îngândurate lubirile mi le-am murit – un osuar
 ceremonios de cranii
 fistichii cu sfințenie depuse în ordinea vârstei în
 groapa comună Cade adâncul
 în mine răzbătând parcă în vârtej cu aripi de
 șindrilă Undeva un cer de astre de
 dedesubt îndrăznește să pătrundă în cerul de
 astre de deasupra încet încet
 În undiță singura momeală sângeroasă
 ademenește vampirii...

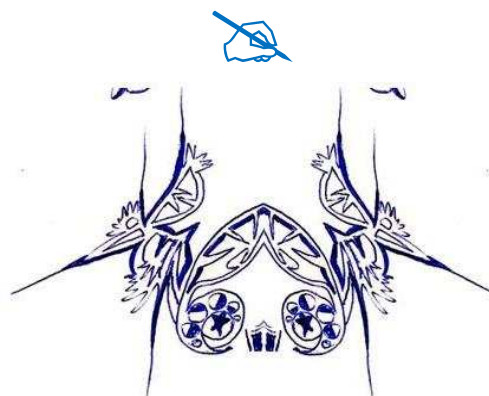

Ruina toamnei

Ruina toamnei urcă în mine încet liturgia
 înserării Și ești
 dobânda liniștii când limacșii de întuneric
 invadează monoton plaja
 când declam zgomotos luciferic: Cuvintele nu
 pot totul cuprinde
 imaginea unui geamăt gătit forțat să
 zâmbească Suntem faruri rătăcite
 orbi luminând unul în altul divin pe nisipuri
 subtselenare Albesc
 insomniile nopțile-n templu nocturn Pe țigle
 trosnește strigătul tău jug
 să-ți zdrească sufletul ceafa Sunt indezirabil
 trecut pe lista
 proscrisilor Mi-e sufletul greu – tăcerea
 shakespereiană la tulpina
 visului adăstând Lezat freamătă nucleul
 nervului facial intrapontin
 în stânca temporală instaurându-mi pe
 chip...nemișcarea...

Nimic nu e veșnic...

Caracatița gândurilor își ampretează tentacule
 vibrante decupându-mi trupul
 Nu pot respira nu pot devia nu pot să mă
 cheltui cum vrerea îmi este
 Necunoscutul întinde gâtlejuri hulpave înspre
 locul unde își bănuiește
 ospățul Nimic nu e veșnic Se zguduie coșmelia
 cerească din temelii
 E șubred totul și soclul pe care țâșnește
 grandioasă statuia însăși statuia
 este o carne de tuf calcaros cotrobăit de
 viermii nesiguranței
 Mă folosesc de noapte de întunecime spre a
 desluși murmurele zilei asurzitoare – numai
 colcăitul – unul neasemenea altuia – Totul e
 șubred e șubred e șubred numai
 sufletul meu – înspăimântătoare cazemată
 unde fluieră pustiul și tremură rădăcinile
 cerului...

desen de Elena-Liliana Fluture

Melania CUC

Gânduri despre "Întoarșele gânduri"

Întoarșele gânduri - Petre Rău, ed. InfoRapArt, 2011

Într-o reverberație ca de Stradivarius, opera lui Petre Rău rezonază cu elementele fizice și spirituale, în jurul cărora se (și) sedimentează, formând falii de sine stătătoare, eșantioane de literatură adevărată.

Scriitor care își lasă amprenta personală în sfera filosofiei complexe a lumii înconjurătoare, Petre Rău nu se îndepărtează de obârșia lucrurilor, el descoperă ineditul în amintirea clipei-trecute, dar și, în și prin, gândul care îi macină cuvintele până când ele, cuvintele devin fapte, acțiune.

PAGINI DE NOAPTE și PHENOMENALIA, sunt capitole care fascinează cititorul prin readucerea în prim-plan a unui spațiu care amintește de lumea lui Vasile Voiculescu. Realismul magic este fundalul ancestral pe care scriitorul inscripționează datele lumii contemporane.

Despre vraja nopții, despre taina liniștii / întunericii zămisitor de fantasmă s-a mai scris în multe dintre cărțile lumii, dar ceea ce este inedit în "Întoarșele gânduri" este nuanțarea stării de fapt, a vieții și a morții pe care le detaliază autorul, plasându-și acțiunea într-un spațiu care îi aparține în întregime. Umbra nopților din bălțile dunărene se suprapune, face fuziune perfectă cu drama, cu tragedia umană. Sălbaticul și domesticul, totul este adus dinaintea lentilei sub care scriitorul ține captivă lumea respectivă. În tot acest eșafodaj de imagini, individul, ca detaliu, rămâne întreg: coloană vertebrală a unui destin colectiv.

Secvențele la limita posibilităților care abundă în pagini, diferite sau asemănătoare ca destin, sunt dramatice de cele mai multe ori. Forma și stilul scrisului, aici, poartă amprenta persoană a autorului, care abordează cu eleganță, teme dintre cele mai diverse. Noaptea devine laitmotiv, un fel de canava potrivită pentru broderia impresiilor sale atât de originare.

Antheic în esență, spiritual în gândire, subtil și artist în mânăuarea condeiului, autorul nu calcă totul în picioare de dragul opere. Petre Rău accede cu luare aminte spre locul destinat doar aleșilor, așa cum se întâmplă în "Verde vale de rai", unde un spațiu, aparent al nimănui, devine punct de legătură între Cer și Pământ. De acolo pornesc, și tot acolo se întorc nostalgiile, dorul.

Fie că sunt povestiri în șabloane clasice, eseuri sau scânteietoare cuvinte de duh, toate aceste componente ale volumul de față construiesc un colaj din cuvinte ridicate la rang de Artă. Autorul celebrează clipa

sa de sfâșietoare frumusețe lăuntrică, secunda în care tot ce este scris devine Poem, chiar dacă, tehnica scrisului se numește Proză. "Mi-e dor. Dorul în mine se revarsă în hohote. E ca un plâns pe dinăuntru. Corpul mi se realcătuiește din fiecare picătură de dor care se strecoară prin spații ciudate, vibrând îndelung" (Verde vale de rai).

Orașul ca un conglomerat, cum este "prins" în "Pomul de Crăciun" este mai puțin vizibil în carte decât satul, un rural fermecător și sălbatic în existența sa transcendentă.

Petre Rău se situează, ca observator, în acel limes tainic care desparte individul prin spații și timp. Cu putere de imaginație fertilă și perfect strunită intelectual, autorul conturează și dă viață unui fenomen incitant; aduce în prim-plan Certitudinea și Mirajul. Folosește adesea două stări, ca unelte de lucru, legând spațiul mitic de viața reală. Palierile filosofice din texte sunt respirabile pentru cititorul modern. Întreaga carte conține trăiri simplificate în esența lor și acțiunea face fuziune cu meditativul. Totul este credibil, magnetic, încât, o dată ce ai prins a citi "poveștile" ele te cuceresc, te acaparează până când tu, ca individ, te simți din ce în ce mai apropiat de eroii plâsmuiți (sau redescoperiți) din (în) mărul uitării umane.

Petre Rău are avantajul frazării frumos-curgătoare, dar nu este defel monoton în narațiune, pentru că, atunci când te aștepti mai puțin, "rupe" firul, intervine suspansul, se ridică altă și altă perdea de negură tainică. Dezvăluirile literare au sensuri originare și de multe ori curajoase, așa cum este și în capitolul DE MINTE ȘI INIMĂ.

(continuare în pag. 34)

Elia DAVID

Poezia

De la-ntâiul fir de iarbă,
La topitul fulg de nea,
Viața e chiar Poezia
Ce-o reciți, fetița mea.

N-o-nvăța pe dinafară,
Nu da zor, nu te sili,
Ce prea greu azi o să-ți pară
Va fi simplu într-o zi.

Tu deschide ochisorii,
Larg privește-n jurul tău
Și alungă, precum norii,
Doar părerile de rău.

De te fac să nu ții minte
Rândul vesel, dă deoparte
Bosumflatele cuvinte
Ce n-au loc la tine-n carte.

Iar în locul lor așterne
Ce vrei tu, cum simți, cum știi,
Și-o să vezi, cândva vei cerne,
Pe-albul foii, poezii...

La cules nămeți

Un prieten mi-am făcut,
e un om și-i...de zăpadă.
Dacă e așa tăcut,
e că-i frig mereu
pe stradă.

I-am adus azi un fular,
la gât i l-am pus frumos.
Un cuvânt n-a scos măcar,
însă m-a privit
duios.

Are ochii din oglindă,
două cioburi am găsit;
vreau ca lumea s-o cuprindă
când stă singur,
neclintit.

Eu, când mai vorbesc cu el,
ca să nu se plictisească,
mă așez pe-un scăunel
și-s atent:
o să zâmbească?

Da-i așa de serios...
Ochii i se aburesc,
numai când îi zic, sfios,
la ureche,
că-l iubesc.

Câteodată se înclină,
în brațe parcă m-ar lua,
dar nu poate să mă țină.
Dacă s-ar mai
îngrășa...

De aceea-s hotărât:
o să chem câțiva băieți
și pornim numaidecât,
în deal, la cules
nămeți...

Scrisoarea unui băiețel pentru Moș Crăciun

Moș Crăciunule,

să știi,
eu nu pot să fiu cuminte,
dar și mama, când îți spune
că am fost,
eu cred că minte

și mă simt cam vinovat,
moșule,
așa că-ți zic,
dacă vii cu sacul plin,
ei să nu-i aduci nimic

despre tata, ce să-ți spun,
e zgârcit la jucării,
de aceea-s bucuros
când te sfătuiesc
să vii

o să le arăți tu mâine
cine merită
de toate
și, în plus, încă ceva

semnez,
cu sinceritate.

(continuare în pag. 32)

Melania CUC

Taina luminii care se alege din întuneric

Sub semnul Editurii Eikon din Cluj Napoca, a apărut recent, cel mai nou volum de poeme semnate de Grigore Avram. Intitulată **“Cu rând”**, cartea adună, în cele aproape 200 de pagini, versuri inedite în care autorul a picurat roua unor amintiri nu doar din trecut, ci și din viitor.

Așa cum ne-a obișnuit cu cărțile sale anterioare, și de data aceasta poetul Grigore Avram ne oferă o gamă de sentimente diverse, unele preluate din imediata noastră vecinătate dar și altele de o verticalitate care ține doar de lumina eternității divine.

Oscilând între teluric, anteic și sideral, Grigore Avram face un exercițiu de înnobilare a sintagmelor care, prin simplitatea exprimării lor în întregul unui singur vers, devin memorabile. Recunoscut fiind ca un scriitor care și-a axat, ideatic, opera literară pe filosofia care ține de știința și civilizația Pădurii, Grigore Avram a depășit forma de exprimare poetică din primele sale volume, întrebările cele mai năucitoare și răspunsurile intelectualului care este, au conlucrat perfect și într-o structură poematică ce îi este proprie.

Inconfundabil ca stil, mereu încercat de îndoilele ce fac dintr-un sâmbure de vis pagină scrisă, autorul volumului **“Cu rând”** a nemurit locurile sale natale, timpul copilăriei și chiar și cotidianul fără strălucire aparentă, în expresii poetice care îi aparțin în întregime și care stau la baza edificiului cărților prezente și viitoare.

Harnic, talentat și chemat să cânte în corul Poeților care au ceva a-i spune Lumii de mâine, Grigore Avram mărturisește prin litera scrisă despre rolul pe care îl are ca Om pe planeta Pământ. Valorile crizei mondiale nu-i perturbă rațiunea de-a fi, dimpotrivă, poetul, sensibil și pragmatic, își ridică și mai sus zidul cetății în care creează. Sentimentele sale sunt perene. Nemuritoare. Nu se lasă atras hipnotic de moda poeziei actuale și, ca un ctitor de biserici din lemn, Grigore Avram își construiește fiecare poem, cerc în cer, desăvârșindu-și opera literară.

Absolutul și dorința de curățire sufletească prin gloria sintagmei sunt țeluri greu de atins în conjunctura civilizației de la capătul Mileniului Trei, sunt noțiuni ca și abstracte pentru mulți dintre noi, muritorii de rând, dar care, pentru autorul volumului **“Cu rând”** sunt doar motive de meditație.

Prea mult, prea puțin? În echilibru, ca pe un cântar de sticlă foarte foarte subțire, așa stau, în carte, întrebările esențiale ale umanității, și poetul știe să le valorifice, apoi ne învață cum să călătorim, la singular, prin tot acest labirint, în care dragostea ca noțiune definitorie, are mai multe valețe decât am crede.

Părinții, femeia iubită, copiii, vecinii de idealuri și toți cei alături de care își câștigă firimitura de eternitate, - numele comune și numele proprii, toate acestea sunt conexiuni interumane, semne așezate cu dibăcie în cofrajul prezentului.

Poemele lui Grigore Avram devin, astfel, trepte de perfecțiune a spiritului care crează. Și... Grigore Avram crează după chipul și asemănarea sa, adică, scrie cu răbdare, cu modestie și mai ales, scrie cu

înțelepciune. La el, anotimpurile în curgerea lor repetitivă sunt motive de poveste dar și de meditație, componentă a misterului care învăluie Universul, și Taină pentru individul care este mult mai mult decât martorul curgerii vremii.

De la țesătura, străvezie de vechime, a sărbătorilor de altădată, până la idealul umanității, de la amprenta maternă spre globalizarea galopantă în care conviețuim haotic, drumul poetului este distinct, ca un fir de sânge ce se prelinge cu finețe de caligrafie chinezească. În plan opus, nu lipsește fermitatea celui care știe că are un țel, are un destin de împlinit.

Grigore Avram scrie cu ușurință, este poetul care asudă numai în vis. El își cunoaște potențialul fertil al cuvântării și se folosește de verbe cu profesionalism. Într-o etapă culturală cu nunațări precare și cu vulgaritatea așezată în fața eșalonului unor poeți cam rebeli, Grigore Avram vine și ne demonstrează că a scrie în stil clasic nu este defel desuet și nici nu este la îndemâna oricui.

“Cu rând”, o carte frumoasă și densă prin compoziție, un volum alcătuit din fresce diferite ca valorație a culorilor din care provin. Nimic nu pare a-i fi străin autorului, în vâlmășagul lumii prin care el trece cu credința că nu a fost trimis fără un rost al său, aici, pe Pământ. Grigore Avram ne demonstrează încă o dată că a fi Poet este un Dar, iar Cuvântul zidărește în sufletul său neconținut. Este o tihnă de maturitate, autumnală parcă, în jurul multora dintre poemele pe care poetul le-a scris *cu rând*, adică, le-a scris cu un rost, ca orice lucru gospodăresc, bine gândit și bine făcut.

(urmare din pag. 25)

În ziua de Ignat erau torturate cu focul și opărite cu apă clocotită, așa cum zeita morții procedea la Joimari, când spală de arsură pielea porcului. În poveștile care circulă în popor se spune că Înătoarea a încercat în timpurile străvechi să opărească o femeie, care voia să toarcă de Ignat însă femeia a scăpat de la acest supliciu datorită unui sfat bun primit de la o altă femeie evlavioasă, mai în vârstă, care îi era vecină.

Sărbătorile, între alte funcții, o au și pe aceea de a ritma munca și amintesc aici faptul, că în zilele de peste an, obiceiurile, diversificate, alăturate dorinței omului, au înscris în calendar un timp al torsului, al țesutului etc., despre care femeile de la țară cunosc aceste lucruri. Ritualul sacrificării acestui animal s-a împământat atât de puternic în obiceiurile românilor încât a devenit tradiție, ce au sanctificat-o prin ceremonii domestice, ridicate la nivelul unui sacru ritual.

¹ Vercescu G. Elena, *Datini și colinde. Însemnătatea lor în viața românească*, București, 1940, p. 40, 41).

Andreea CODIȚĂ

Trafic de idei

Suntem traficantî de idei
 Și ne ascundem viciul
 După cortina imitației.
 Ne vindem ideile ieftin, fără să știm
 Că altcineva le conferă autenticitate
 Când creativitatea din noi
 E în repaus!
 Traficul de idei a devenit un război
 În care originalitatea pierde
 Fără urmă de creator
 Și e păcat că modestia unora
 Devine genialitatea altora,
 Fără curajul de a exprima
 O idee originală ce îmbracă universul
 În stralele eternității.

Nu lăsați să dispară iubirea!

Nu lăsați să dispară iubirea!
 Că lumea se stinge odată cu ea
 Nu ștergeți culoarea, sclipirea
 Din inimi aprinse cu roșu de stea.

Nu lăsați să dispară iubirea!
 Că cerul se frânge și el
 Voi, ce iubiți respirați nemurirea
 Prin lacrimi, și patimi, și vise de-oțel.

Nu lăsați să dispară iubirea!
 Iubiți orice și oricât,
 Și nu așteptați nemurirea
 Când ea e iubirea, aici pe pământ.

Nu lăsați să dispară iubirea!
 Dați totul pe-o zi infinită
 Că lumea se teme și plânge
 Că-i zi după zi chinuită.

Așteptări

Nu te consuma pentru nimic...
 Măcar tu, ai grijă de tine
 Vor fi alții care să te consume
 Cu fiecare vorbă și gest.
 Nu implanta sensuri în orice întâmplare...
 Vor fi atâția care vor încerca să explice!
 Tu doar trăiește...
 Trăiește frumos, pudrează-ți fericirea
 Și ai grijă de ea.

Prezența ta oricum lasă
 Scânteii din care se nasc incendii.
 Iubește tu, chip de zahăr,
 Dar nu iubi aparențele
 Se vor găsi alții și pentru ele.
 Fă tu ce eu n-am făcut
 Și luptă pentru mai bine
 Fiecare așteaptă de la tine
 O parte din acel "ceva".
 Dar eu știu că ești omul
 Cu cele mai multe întrebări
 Și cu cea mai mare dorință
 De a cerceta.
 Cercetează-te mai întâi pe tine,
 Dar fă asta cât ai timp.
 Clepsidra vieții se scurge iute
 Și vor veni alții să facă
 Ce tu nu ai reușit.
 Și așa... din om în om
 Lumea se sprijină pe așteptări.
 Mă uit în oglindă și vorbesc cu tine...
 Mă privești așa sec de parcă
 Nici nu mă cunoști.
 Te las, dacă mă lași să te îmbrățișez...
 Un înger și-un demon
 Sunt EU.

Cadavre de cuvinte

Mai mor puțin și azi,
 Că mă lovesc cu sufletul
 De multiple oglinzi pătate cu sânge
 În amintirea unor chinuri inocente
 Amestecate cu neputință.

Mai mor puțin și mâine
 Că-n mine zac cadavre de cuvinte
 Ca un dar suprem al transcendenței.
 Au murit de veacuri...
 O dată cu eternitatea
 Prin abisul neștiinței.

Mai mor și acum...
 Cu fiecare cuvânt rostit
 Ce se frânge în încercarea
 Trecerii peste prăpastia
 Dintre grai și suflet.

Aprind o lumânare
 Pentru toate crimele comise,
 Pentru toate cuvintele ucise...
 Să ardă veșnic pentru fiecare drum
 De la vorbă la faptă.
 Când vor renaște cuvintele
 Poate vom dobândi
 Suvenirul nemuririi.

Ionuț CARAGEA

Norocul ți-l faci cu mâna ta, poezia cu inima...

În exil... mai toți emigranții aleargă după prosperitate și prea puțini se gândesc la viața artistică și spirituală. În America de Nord, de exemplu, capitalismul te obligă la transformări majore, sfârșind prin a te corupe. Sistemul social-economic te asimilează, iar dacă vrei să fii sau să rămâi poet, o specie rară pe acest continent (comparativ cu miile de creatori din România), de cele mai multe ori trebuie să evadezi din prezent și să călătorești departe, în lumea nostalgiilor, sau altundeva, într-o lume imaginară. Totuși, **Lia Ruse**, o autoare prea puțin cunoscută în diaspora canadiană, poate datorită discreției cu care abordează librăriile și publicul cititor, a găsit formula împăcării trecutului cu a prezentului, printr-o poezie plină de candoare și optimism.

În anul 2011, autoarea desăvârșește „**A treisprezecea carte**”, un volum antologic, publicat la editura Argeș Press, și care cuprinde aproape două sute de poezii. Prefața cărții este semnată de Mihai Goleșcu, postfețele de Adrian Erbiceanu și Ortansa Tudor, iar recenziile din interior (am fi preferat să fie inserate la sfârșitul cărții) aparțin profesorului Nicolae Spinei, criticului Sergiu I. Nicolaescu și, din nou, lui Adrian Erbiceanu și Ortansei Tudor. De altfel, esența acestui volum și personalitatea Liei Ruse sunt bine punctate de Mihai Goleșcu în prefață și pe coperta a patra, nelăsând loc niciunei confuzii: „*Mai relevant mi se pare că suava ființă feminină și-a extras seva lirică din pământul cultural al Argeșului, în special din spațiul spiritual de la Teiu, acolo unde s-a născut și Vladimir Streinu, sevă care a urcat prin tija timpului și a crinului poetic ca să alimenteze și să contureze pregnant o personalitate artistică, mai întâi aici, în România, apoi în Canada, unde a emigrat și unde a continuat să transfigureze și distileze trăiri, sentimente, atitudini, idei, regrete și entuziasme, nostalgii și recurențe, imagini și amintiri, toate topite în creuzetul unui joc secund numit artă poetică și concretizat în florilegii lirice.*”

„A treisprezecea carte” cuprinde poezii din volumele „*Freamăt de mai în colorit de toamnă*” - Ed. Basarab I, Curtea de Argeș, 1994, „*Aerul din preajmă*” - Ed. Exax, Pitești, 1995, „*Picturi sonore*” - Ed. TIP-NAȘTE, Pitești, 1996, „*Lumi străvezii*” - Ed. Zodia Fecioarei, Pitești, 2000, „*Sculpturi în aripa timpului*”, 2001, „*Lumini suave*”, 2005, „*La poarta unui anotimp*”, 2006, „*Desprinderi*”, 2007, „*Clipe sprijinite-n gânduri*”, 2008, „*Scânteieri în oglinzi*” - Ed. Lilion Ruse, Montréal, 2009, „*Reflectări*”, 2010 și „*Arcada timpului*” - Ed. ASLRQ, Montréal, 2011.

Lia Ruse este devotată în primul rând versului clasic, fiind pasionată de sonet sau rondel, dar are curajul să versifice și în stil liber, mizând pe muzicalitate interioară și rime la distanță, poeziile producând la citire adevărate reverberații. Efectele acustice și elementele simboliste din natură, mai ales când sunt evidențiate anotimpurile, se susțin reciproc, se îmbină armonios, dovedind măiestria autoarei de a prezenta un cadru fermecător și de a transmite un refren mângâiat pe corzile inimii.

Lirica feminină a Liei Ruse, fără incizii dureroase în umbrarele conștiinței, are acea menire de a ne prezenta lumea dintr-o perspectivă pe care mulți o ignoră, nemaifiind capabili să aprecieze frumosul și puritatea din

jur. Tocmai de aceea avem nevoie de astfel de autori care ne redeschid porțile percepției și ne îndeamnă la iubire nețărnută. Dar să nu credem că lirismul Liei Ruse este numai roz-bombon. Uneori are un „Vuiet de singurătate” (pag. 13), amintindu-ne că viața este ca un zbor neîntrerupt în clepsidra astrală (superbă metaforă): „*Zboruri ne-ntrerupte în clepsidra astrală... / Cu puf de sălcioară însălat în vânt / Se scurge martie, în larmă ancestrală / În jocuri vegetale, iar picurând pământ... // Acum, când izbucnesc clipe-mperecheate / Când orbita zilei în sine dospește, / Eu mă opresc în vuiet de singurătate / Să lipesc trecutul, pe golul care crește!*”

Cu alte cuvinte, poezia Liei Ruse merită să fie citită și apreciată. Din păcate, soarta poetilor este una tristă, ei ajungând să-și distribuie singuri cărțile, chiar să le ofere pe nimic uneori, fără ca efortul lor să fie apreciat așa cum trebuie, măcar din respect, printr-o simplă lectură. Câte comori există prin biblioteci fără ca să știm de ele?

Se spune că norocul ți-l faci cu mâna ta. Poezia o faci însă cu inima, mâna fiind doar o prelungire a dragostei și a suferinței, iar ochii celorlalți o reîntoarce la divinitate și originea cuvântului. Chiar dacă omenirea se duce de răpă, norocul nostru este... că mai există poeții!

(continuare din pag.29)

Ninge blând

Ninge blând peste orașul
ce amenință spre cer,
strângând cu o mână rece,
gârbov,
un baston de fier

Ninge ca făcând în ciudă
gerului necruțător
și-unui vânt ce tot alungă,
sprinteni, fulgii
din decor

Ninge ca și cum o barbă
de zăpadă, ce minune,
până la pământ i-ar crește
unui sfânt
în rugăciune

Din străfundul unei inimi,
ninge, ori din-naltul minții;
ca din ochii unui prunc
ce-și descoperă
părinții

Ninge și e totul alb
și nimic nu se mai poate
peste câte daruri scumpe
i-au fost lumii, din cer
date...

Din ciclul „Grădina Bucuriei”

Ștefan DINCĂ

Povestea trandafirului roșu (după o legendă indiană)

Hai să ne închipuim că demult, nimeni nu-și mai aduce aminte când, exista pe pământul ăsta o țară tare ciudată. Și era ciudată pentru că acolo toate florile erau albe. Nu exista nicio floare de altă culoare. Și în țara asta domnea, cine crezi? Ai ghicit: Alb-împărat. Și asta nu ar fi fost nimic, doar s-au mai văzut împărați. Dar avea împăratul ăsta o mândrețe de fată că, așa cum se zice în povești, la soare te puteai uita, dar ca să te uiți la ea îți trebuiau ochelari de sudură.

Era atât de frumoasă, că imediat ce o vedeai, pe loc te îndrăgosteai. Atâta doar că, așa cum se întâmplă cu majoritatea femeilor care se știu frumoase, avea și ea un mic cusur, că nimeni nu-i perfect: era puțin-puțin cinică.

Și mai trăia în țara asta și un tinerel, nu tare frumușel el, dar avea o calitate: era sărac (și material, și puțin - după cum vom vedea - cu duhul). Nu era el de nasul prințesei. Dar legile lui Murphy funcționau și pe atunci: te îndrăgostești întotdeauna de femeia la care nu ai nicio șansă să ajungi. Ei bine, tânărul ăsta a văzut-o într-o zi pe prințesă și, cum era de așteptat, din clipa aia pentru el lumea a încetat să mai existe. Nu exista decât EA.

O iubea la nebunie. Se culca cu ea în gând, se scula cu ea în gând și, pe măsură ce timpul trecea, tot mai tare o iubea. Și cu cât o iubea mai mult, cu atât suferința sa era mai mare. Asta fiindcă puștiul nu se prostise chiar de tot. Ceva minte tot îi mai rămăsese în tărtăcuță. Și mintea asta îi spunea că el nu va avea niciodată șansa să o atingă măcar cu o floare pe prințesă, darămite să spere că fata îl va iubi vreodată. O iubea atât de mult, că s-ar fi mulțumit săracul și doar cu o atingere de mână.

Și a suferit el cât a suferit, până ce, în cele din urmă, și-a luat inima în dinți și, nu știu eu ce-a făcut, dar a ajuns față în față cu prințesa. I-a mărturisit cât de mult o iubește și, prostu' tot prost, că ar face orice pentru o strângere de mână de-a ei, și-ar da și viața.

Prințesa l-a privit ca pe o ciudățenie dar, cum știm că era puțin-puțin cinică, i-a zis:

- Bine, dacă tu spui că poți face totul pentru o strângere de mână de-a mea, uite ce îți propun: duminică va fi mare bal la palat (asta se întâmpla miercuri pe la patru și cinci minute după-amiază). Eu voi purta o rochie roșie, roșie ca sângele și aş vrea să port în piept un trandafir. Dar trandafirul să fie tot atât de roșu ca și rochia mea. Adu-mi un asemenea trandafir și îți promit

nu numai că vei avea o strângere de mână, dar toată noaptea nu voi dansa decât cu tine (cred că se prostise puțin și prințesa, prin inducție).

Când a auzit una ca asta, băiatul nu a știut ce să facă mai întâi, să se bucure, sau să plângă. Căci se și vedea dansând o noapte întreagă cu femeia pe care o iubea, dar de unde mama dracului să ia el un trandafir roșu? Și nu orice roșu, un roșu ca sângele, într-o țară unde toate florile erau albe?

Dar dragostea îți dă aripi și ți se pare că ești în stare să faci lucruri pe care nimeni în lume nu le-ar putea face. Așa că a pornit flăcăul cu înflăcărare să caute minunea de trandafir. Și a umblat el săracul trei zile și trei nopți de i-au sărit capacele. A alergat prin păduri, prin mlaștini, pe câmpii fără margini, dar pe unde nu a umblat. Dacă-l vedeai, puteai să juri că e bolnav de streche. Nu-i trebuia nici mâncare, nici apă, nici somn. Degeaba, însă, trandafir roșu, ioc!

Sâmbătă, așa, cam pe la șase seara, hai, poate șase și câteva minute, a găsit el un trandafir cu niște flori mari și frumoase cum nu mai văzuse, dar... albe. A simțit că înnebunește. Își dădea pumni în cap și se văicărea, că dracu i-a scos-o în cale pe aia, că prost a fost că s-a născut, că a doua oară n-or să-l mai scoată nici cu forcepsul. Disperat, a început să se roage de trandafir să facă și pentru el măcar o floare roșie. I-a povestit toată trășenia. I-a spus cât de mult o iubește pe prințesă, că fără ea viața nu mai are rost. Dar trandafirul parcă era surd. Nici măcar să clatine și el dintr-o frunză, cum că ar fi înțeleș...

Deznădăjduit, băiatul s-a așezat jos lângă trandafir și a început să plângă. Și a plâns până când oboseala l-a dovedit și a adormit.

Am uitat să spun că, lângă trandafir, se afla un copac singuratic. Și în copacul ăla își făcuse cuib o privighetoare care, fără să vrea, auzise și ea povestea băiatului. Impresionată, a coborât de lângă pușorii ei pe o ramură a trandafirului și-a început să-l roage și ea să facă o floare roșie. Și, minune, trandafirul a început să vorbească. El i-a spus privighetorii că nu este în firea lucrurilor ca el, ditamai trandafirul alb, să facă o floare roșie. Și totuși, ar putea face asta, dar numai cu ajutorul ei, al privighetorii. Însă asta o putea costa viața.

Atât de impresionată a fost privighetoarea de suferința băiatului că, până la urmă, s-a decis să-l ajute pe trandafir (în povestea asta parcă toată lumea se prostise). S-a dus la cuib, și-a sărutat pușorii, rugându-se ca Dumnezeu să-i aibă în pază, după care a venit din nou pe ramura de trandafir.

- Ce trebuie să fac? a întrebat ea.

- Nimic mai mult decât să-mi cânti un cântec, cel mai frumos cântec pe care îl știi - i-a răspuns trandafirul. Și privighetoarea a început atunci să-i cânte Concertul nr. 1 în La minor, de Edward Grieg. Și, în timp ce ea cânta, trandafirul i-a înfipt un ghimpe în inimă. Și pe măsură ce sângele se scurgea din ea, cântecul ei se auzea tot mai încet,

(continuare în pag. 34)

până nu s-a mai auzit deloc. Dar pe ramura trandafirului a apărut o floare roșie, cum nimeni nu mai văzuse vreodată. Îți închipui bucurie pe tânărul nostru când s-a trezit din somn.

A luat repede floarea, i-a mulțumit trandafirului, că era băiat bine crescut, și-a plecat într-o fugă către orașul în care se afla palatul împăratului. N-a observat privighetoarea moartă, că tare se grăbea. Și tocmai când oaspeții soseau la bal în calești aurite, a ajuns și el acolo, cu limba de-un cot. Fix ca să o vadă pe prințesă coborând dintr-o caleașcă, îmbrăcată într-o minunată rochie roșie, la brațul unui prinț spilcuit și pomădat mai ceva ca o femeie. Câm!

Băiatul nostru s-a apropiat de prințesă și i-a întins trandafirul. Prințesa a luat floarea, s-a uitat câteva clipe la ea și apoi, cu un ușor aer de indignare, a aruncat-o.

- Ce-ai vrrea acum - a întrebat ea - pentru un biet trandafir, fie el și roșu, să-mi petrec o noapte întrreagă cu tine? Mi-o voi petrece cu printrul aici de față, care, uite ce mi-a dăruit (am uitat să spun că prințesa vorbea mai rârit).

Și băiatul a văzut că la pieptul prințesei strălucea, rece, un rubin.

Pe scurt, asta a fost tot. Aș fi putut să fac o variantă și mai lungă, dar nu-mi place să vorbesc prea mult.

desen de Elena-Liliana Fluture

Autorul se apleacă spre lumea cuvintelor scrise, caută logică în diferite genuri, subgenuri și specii literare, dar nu face apologie de dragul apologiei, merge fără șovăire pe drumul său, redându-ne doar esența a ceea ce el, ca scriitor, a reușit să evalueze, să decanteze.

Nu este ușor să ai opinii individuale într-o perioadă în care tot mai mulți dintre noi ne declarăm a fi pricepuți în fotbal și în Literatură. Cu atât mai mult mi se pare a fi important exercițiul de sinceritate, modul în care Petre Rău vorbește despre Artă, Cultură, Literatură, ca despre un bun de patrimoniu.

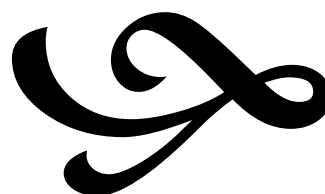
"Au fost prieteni Goethe și Beethoven?"; "Haiku - versuri demne de antologia sufletului"; "Este haiku-ul românesc la el acasă?"; "Se mai citește?"; "Despre cărți și scriitori"; "Tipologia scriitorimii"; "Cartea vorbită" etc. Sunt titluri ce sugerează întregul capitolului și nu poți trece nepăsător de la o pagină la alta fără să înțelegi că, la urma urmei, noi toți, scriitori și cititori, noi, făcătorii de pace prin Artă și noi, consumatorii de Cultură scrisă, suntem într-o interacțiune continuă.

INSOMNIAC incorigibil, om de cultură desăvârșit, jucător de șah, performant în toate aceste planuri, Petre Rău este un campion al Jocului Minții, iscoditor și meșter de catedrale care folosește, în loc de cărămizi, litere scrise.

Bucuria tainei pe care o întrezărești mereu în pagina cărții de față, este aproape palpabilă. Simți aerul din preajma locurilor în care s-au petrecut "întâmplările" și, apoi, mergi mai departe, pătrunzând în sfera filosofiei umanității. Totul este ardere, alchimie și, în istoria literaturii de la începutul Mileniului Trei, scrisul lui Petre Rău este un catharsis în sensul cel mai potrivit al cuvântului.

De Minte și Inimă, iată coordonatele pe care trebuie să mergi pentru a-l întâlni pe Petre Rău; un om complex, un scriitor rafinat și care nu se teme să hălăduiască cu eroii săi prin bălțile Dunării, să devină ușor nostalgic după lumea de odinioară. Autorul își pune întrebări și își dă și răspunsuri ca puțini dintre gânditorii noștri contemporani. Scrie și panseuri.

Lumea din opera lui Petre Rău nu încapă între două coperte de carte, este o sferă de lumină și întineric care te pune pe gânduri. Petre Rău este un scriitor cu rost, un scriitor care își împlinește destinul purtându-și crucea creației fără clintire pe umeri.

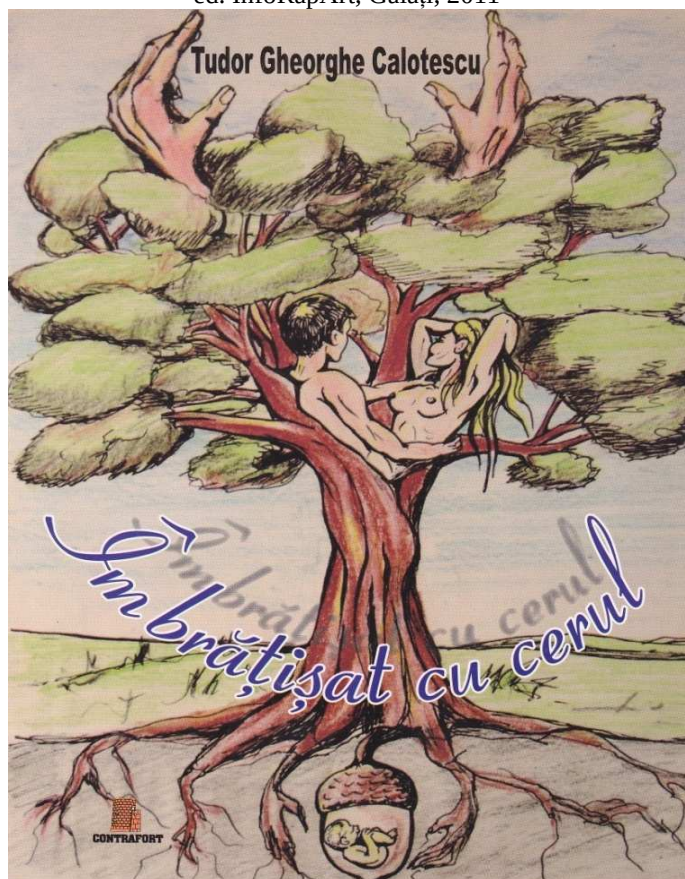
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

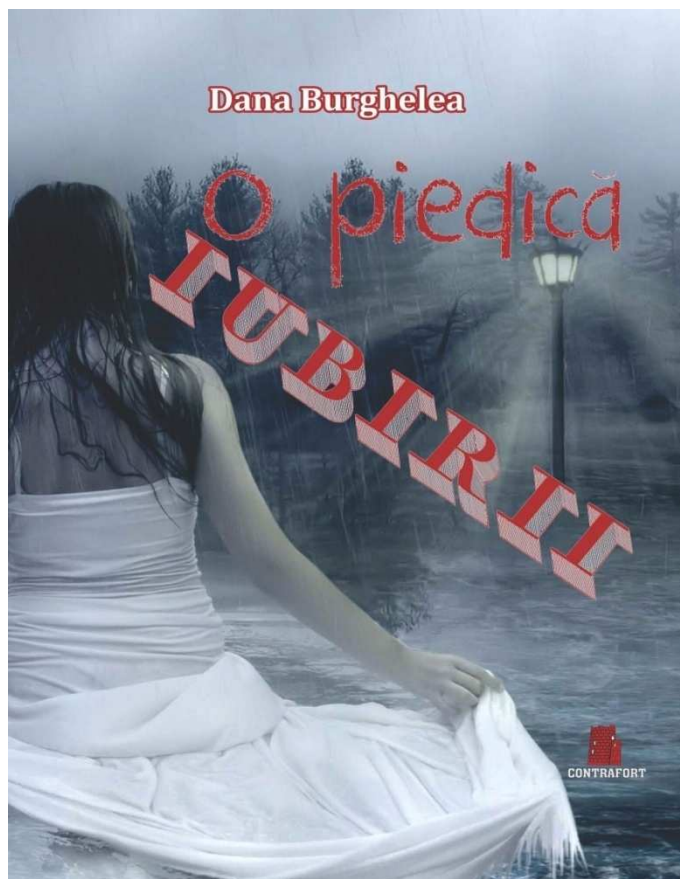
ASPRA – Prietenia cuvintelor, antologie
ed. InfoRapArt, Galați, 2011

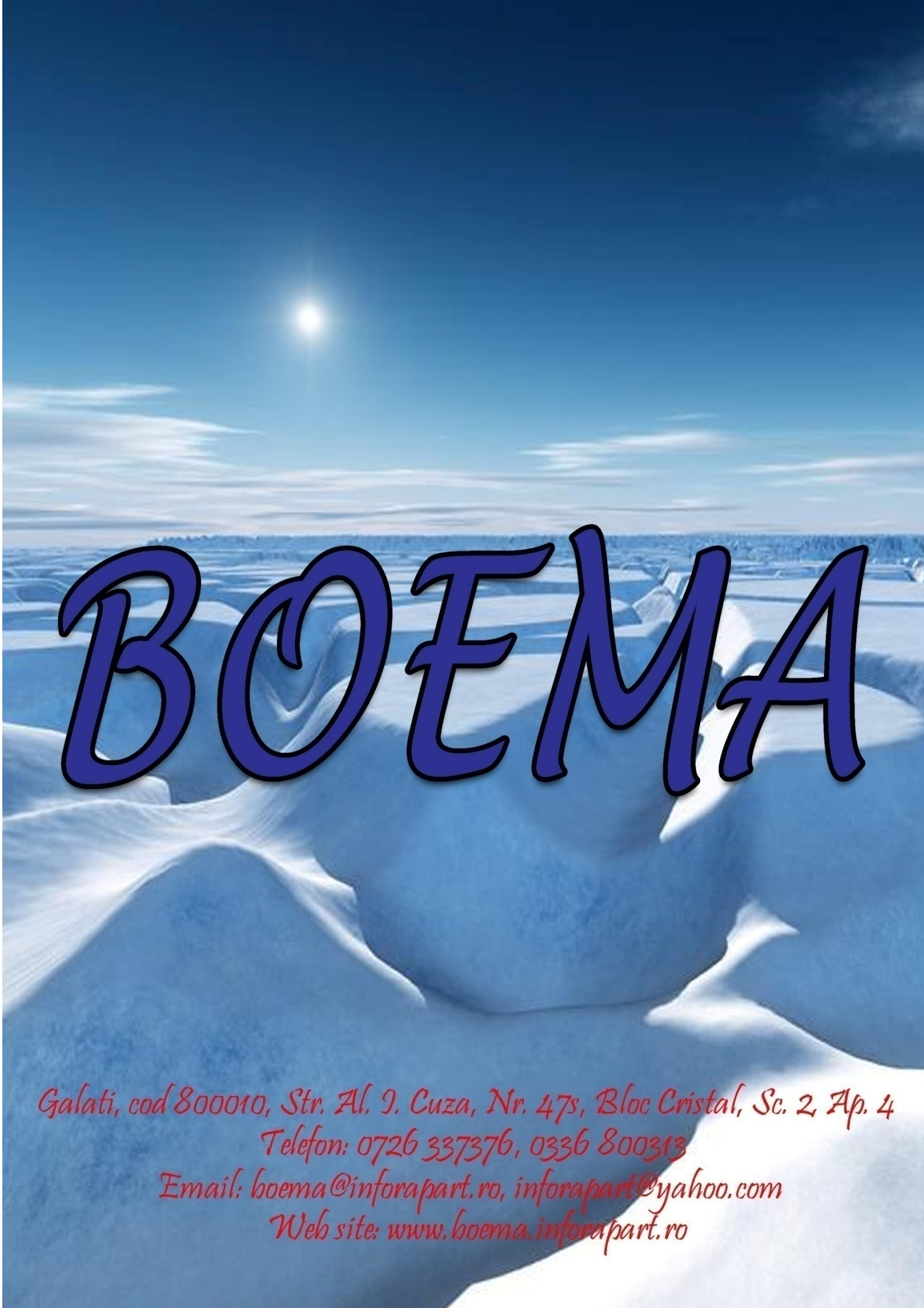
Aurica Istrate – Petarde reci, ed. Contrafort, Craiova, 2011

Tudor Gheorghe Calotescu - Îmbrățișat cu cerul
Editura Contrafort, Craiova, 2011

Dana Burghilea - O piedică iubirii
Editura Contrafort, Craiova, 2011

BOEMA

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 47s, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro